

DARBININKAS

Vol. LXIII, Nr. 37

Rugsėjis-September 22, 1978

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Kinijos komunistų partijos vadovas Hua Kuo-feng pareiškė, kad vakarų valstybėms pasivytį Kinijai reikia 20 metų taikos ir vakarų techninės pagalbos, kurios ji tikisi gauti iš JAV, V. Vokietijos, Japonijos ir Prancūzijos.

Nikaraguos miestuose vis dar tebevykstant neramumam, kuriu nurauminti vyriausybė turėjo panaudoti kariuomenę, jos prezidentas paskelbė visame krašte karo būklę ir suspendavo konstitucines teises. Malšinant neramumus žuvo keli šimtai žmonių.

Kubos prez. Fidel Castro atvyko į Etiopiją jos sukaktuvėm nuo imperatoriaus Haile Selassie nuvertimo paminėti. Čia jis priėmė Etiopijos kariuomenės parada, kuriame vyraavo Sov. S-gos parūpinti modernūs ginklai. Etiopijos diktatorius Mengistu savo kalbą pasmerkė vakarų valstybes ir Kiniją. Tą patį padarė ir Kubos prezidentas.

Į Etiopijos iškilmės atvyko ir Rodezijos juodųjų partizanų vadai Mugabe ir Joshua Nkomo, kur jie numato tartis su Kubos prezidentu dėl galimos pagalbos.

Keliolika dienų išsilaikiusi naujoji Portugalijos vyriausybė atsistatydino.

Prieš Irano šachą Reza Pahlevi nukreiptuose neramumuose žuvo per 250 žmonių. Kai kuriuose miestuose šachas paskelbė karo būklę, bet pareiškė, kad jis ir toliau vykdys numatytas reformas. Didžiausi neramumų kėlėjai yra šių sektos kraštutiniai mahometonys, kurie atkakliai priešinas šacho liberaliųjų reformom. Prie jų prisideda ir kiti elementai, siekiant didesnių politinių laisvių.

Iš Sov. S-gos grįžęs senatorius Edward Kennedy pareiškė, kad netrukus Sov. S-ga leisianti išemigruoti į Izraelį 18 žydų šeimų. Esą jis susitiks ir su disidentais, kurie jam išdėstė savo pažiūras žmogaus teisių ir strateginių ginklų apribojimo derybų klausimais.

Rodezijos min. pirm. Ian D. Smith kai kuriose srityse paskelbė dalinę karo būklę ir įspėjo Zambiją ir Mozambiką, kad Rodezija ims priemonių prieš tose valstybėse prisiglaudusius Rodezijos partizanus.

JAV veikiančios kubiečių Omega 7 org-jos nariai išsprogdino prie Kubos atstovybės prie JT pastato bombą, kuri sužeidė 3 žmones ir padarė medžiaginių nuostolių.

Italijos policijai pavyko sulaukyti Raudonosios brigados teroristų vadą Corrado Alunni, kuris prisipažino esąs kovojąs komunistas.

Iš Kubos atvyko į JAV pirmoji JAV pilietybę turinčių kubiečių grupė, kurią sudarė per 100 žmonių. Netrukus jų žada atvykti ir daugiau.

JAV atstovų rūmai priėmė prez. Carter pasiūlytos civilinės tarnybos reformos įstatymą. Tokį įstatymą yra priėmus ir senatas, bet tarp jų esą skirtumai turės būti išlyginti bendrojo konferencijoje.

Moskvos švietimo planuotojai staiga atrado, kad mokyklose atsirado 5,000 mokinių daugiau, kaip jų buvo užplanuota. Iškiliu mokytojų trūkumui pašalinti kai kuriems mokytojams teks dirbti 2 pamainas, paskutinio kurso mokytojų seminarijų mokiniai bus padaryti mokytojais ir kai kurie vaikai turės būti perkelti į užmiesčio mokyklas.

TUMĖNAS ŠAIPOSI IŠ TIKINČIŲJŲ

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 32

Religijų reikalų įgaliotinis skelbia, kad katalikų dvasininkija dalyvauja "kovos už taiką judėjimuose". Tiesa, paskiri dvasininkai dalyvauja, bet jie neatstovauja nei Lietuvos tikintiesiems, nei kunigams, o paklusniai važiuoja į Taikos kongresus, pasirašo atsisaukimus ar balsuoja, kaip nurodo KGB. Lietuvos katalikai nori taikos, bet nelaisvės pančių kratosi. Ar galima labiau pažeminti tikintį žmogų, juo labiau dvasininką, iš kurio viskas atimta, kuriam ant kaklo užneriama virvė ir liepiama "ginti taiką"?

"Tarybų valdžia visu rimtumu atsižvelgia į tikinčiųjų poreikius" — rašo toliau K. TUMĖNAS, kuris yra geriausiai informuotas, kad tarybų valdžiai rūpi tik ateistų poreikiai, o tikintiesiems tiek leidžiama kvėpuoti, kiek pasaulio viešojo opinija kečia protesto balsą. "LKB Kronika" nuolatos susiduria su faktu, kad tose Lietuvos vietose, iš kur žinios į "Kroniką" beveik nepatenka, ateistai siautėja visu smarkumu.

"Vaikai gali melstis, priimti pirmąją komuniją", — nurodomos straipsnyje tikinčiųjų parei-

gos, tuo tarpu tikintys vaikai prievarta įrašinėjami į pionierių ir komjaunimą, išjuokiami už bažnyčios lankymą ir net terorizuojami KGB pareigūnų. Tikintis mokins jaučiasi diskriminuojamas, žeminamas ir ujamas — antraeilis Tarybų Sąjungos pilietis.

Religijų reikalų tarybos įgaliotinis, turbūt, norėdamas įrodyti, kad "vaikai su tėvais gali lankyti bažnyčią", per š.m. Velykas atvažiavo su šeima į Kauno Katedrą ir dalyvavo Prisikėlimo pamaldose (žinoma, ne kaip maldininkas, o kaip KGB dešinioji ranka).

K. TUMĖNAS rašo, kad "neseniai nemažu tiražu išspausdinta maldaknygė". Deja, retas katalikas ją įsigijo. Patys saugumiečiai pripažįsta, kad maldaknygių ir religinės literatūros žmonėms trūksta, mat "stokojama popieriaus ir lėšų.

Nepriklausomoje Lietuvoje, prie to, taip marksistų keikiamo ir smerkiamo režimo, tikrai klesėjo spaudos laisvė pilna ir tikra šio žodžio prasme. Spaudos laisvė naudojosi visi Lietuvos gy-

ventojai — visos partijos. 1976 birželio 2 "Tiesoje" skaitome, kad Kauno sunkiųjų darbų ka- leime politiniai kaliniai leido savo žurnalą "Kovotoją".

O kaip šiandien Tarybų Sąjungoje su spaudos laisve? Ji egzistuoja tik Tarybų Sąjungos konstitucijos 50 straipsnyje. Tikintieji ir kitaip galvojančiai neturi jokios spaudos. ... Laisvė tik tokia, kaip Leninas sakė, kad galima laisvai nusipirkti įvairiausių marksistinių ir ateistinių leidinių, kurių tikslas išjuokti Bažnyčią, tikinčiuosius, kunigus; juos apkaltinti, apšmeižti, skleisti savo nuomones, kurios yra žemiau kritikos ir klaidina visuomenę.

Štai kaip marksistai melagingai rašo, norėdami suklaidinti ir nuteikti visuomenę prieš kunigus ir Bažnyčią. Švenčionių rajono LKP organe "Žvaigždėje" (1974 balandžio 2) buvo išspausdintas straipsnis "Komunija ir automatas", kuriame parašyta: "Reakcingi dvasininkai (...) energingai priešinosi socialistiniams pertvarkymams. Vilniaus arkivyskupijos kancleris S. Milkevičius ragino susikūrusius kolūkius deginti, o kolūkiečius žudyti". Tokio kanclerio iš viso nebuvo!

Washingtono Lietuvių organizacijų tarybos priėmimo rugsėjo 9. Iš k.: Lietuvos atstovas dr. S.A. Bačkis su žmona, Altos pirm. dr. K. Bobelis, Valstybės departamento Baltijos skyriaus naujasis viršininkas Thomas D. Longo su žmona.

CAMP DAVID SUSITARIMAI

Didelėm prezidento Carterio pastangom Camp David konferencijoje pavyko pasiekti dalinį susitarimą tarp Egipto ir Izraelio. Buvo pasirašyti du susitarimai: vienas liečia pagrindinius bruožus taikos tarp Izraelio ir arabų valstybių, kitas — tarp Egipto ir Izraelio.

Izraelis ir Egiptas sutiko per 3 mėnesius pasirašyti taikos sutartį, užmegzti diplomatinis santykius ir grąžinti okupuotą Sinajaus pusiasalį.

Liko neišspręstas žydų kolonijų klausimas. Bet, Izraelio parlamentui sutikus, kolonijos bus panaikintos.

Londone nežinomi asmenys užnuodytu lietsargiu sužeidė vieną bulgarą pabėgėlį, kuris po kelių dienų mirė.

Amerikos bažnyčių tarybos prezidentui William P. Thompson buvo prisiųstas dinamito siuntinys. Pasaulio bažnyčių taryba remia Rodezijos partizanus pinigais.

Vakarinio Jordano kranto ir Gazos ruožo valdymas per 5 metus bus pavestas bendriam Jordano, Izraelio ir palestiniečių organam. Bet Izraelio karinės pajėgos pasiliks tam tikruose punktuose. Saugumui patikrinti čia bus įvesti Jungtinių Tau-

KALINYS JUSTAS GIMBUTAS

Gauta tikrų žinių, kad viename šiaurės Sibiro koncentracijos lagery yra dar gyvas **Justas Gimbutas** (vienas iš miško brolių). Jis buvęs nuteistas 25 metams. Per eilę kalėjimų pasiekė šiaurės Sibirą. Iškalejęs 25 metus, buvo pridėti kiti 5 metai neva už bandymą pabėgti. Iš tų penkerių metų jam likę dar dveji. Yra pavojaus, kad ir po 5 metų jis nebus paleistas. Komunistai pavartojo visokius pažadus ir kankinimus, norėdami jį užverbuoti šnipinėjimui, bet jo nepalaužė.

Nelabai seniai, Naujų Metų sutikimo vakarą, visus kalinius

tų ir Jordano kariniai daliniai ir įrengti stebėjimo punktai.

Jordanas ir Saudi Arabija dėl šių susitarimų savo nuomonės dar nepareiškė, o Sirija ir Palestinos išlaisvinimo organizacija susitarimus pasmerkė.

suvarius į atitinkamą patalpą, Justas Gimbutas staiga išėjo į kalinių priekį ir pareiškė turįs ypatingą pranešimą. Kalbėjo maždaug taip: "Kas šiame popieriu parašyta, tai parašyta tikru mano krauju. Aš, Justas Gimbutas, pareiškiu, kad jokios tortūros nepalauš mano ištikimybės Jėzui Kristui ir Lietuvai." Čia pat sargų sugriebtas, buvo labai sumuštas ir gavo šešis mėnesius karcerio. Dabar jo sveikata esanti labai silpna.

Laisvojo pasaulio lietuviai prašomi jam rašyti adresu: Justas Gimbutas, Moscow, USSR, 5110 /12H.

Laiškus siųsti tik apdraustus (reikalingas jų gavimo parašas), nes paprastu paštu siunčiamų laiškų kaliniai paprastai negauna.

KRAŠTO GYNYBA, PREZIDENTINIS VETO IR LIETUVIAI

CHARLES H. ZERR

Š. m. rugpiūčio 17 JAV prezidentas J. Carter grąžino kongresui nepasirašęs 1979 gynybos departamento biudžetą su paaiškinimu, kodėl jis buvo priverstas jį vetuoti. Tą pačią dieną įvykusioje spaudos konferencijoje jis apie tai kalbėjo.

Prezidentas paaiškina

"Kaip JAV prezidentas, turiu pagrindinę atsakomybę garantuoti mūsų krašto saugumą ir, kaip vyriausias kariuomenės vadas, esu įpareigotas prižiūrėti, kad karinės jėgos būtų veiksmingos, pilnai ginkluotos ir pasiruošusios bet kokiems netikėtumams. ... Tai nėra lėšų klausimas. Kongresas tik mažą sumą sumažino krašto gynybai mano pasiūlytą biudžetą. Klausimas yra kaip šios lėšos turi būti sunaudotos — ar koncentruotos gyvybiškai svarbesnėse srityse, ar nukreiptos į mažiau reikalingus projektus. ... Kad už išleistus pinigus sulauktume teigiamiausių rezultatų, mes privalom pasirinkti šarvuočius, artileriją, aviaciją ir pagalbines pajėgas, kurios nedelsiant sustiprins mūsų jėgas, ypač NATO. Nukreipimas lėšų brangiai kainuojančiam branduoliniam lėktuvnešui statyti tik atitrauktų lėšas nuo svarbesnių gynybos reikalų, ypač sumažintų mūsų įsipareigojimus NATO atžvilgiu, eikvotų gynybai turimus resursus ir susilpnintų mūsų krašto karinį pajėgumą. ... Aš mielai kooperuosiu su kongresu, siekiant praversti atsakingesnę įstatymą (biudžetą), raginu kongreso narius pajusti šią pareigą, kai tik sugrįš iš atostogų. Krašto interesai ir mano duotoji tarnybinė priesaika verčia mane vetuoti šį įstatymą (biudžetą) ir siekti stipresnės gynybos mūsų kraštui."

Baltųjų Rūmų konferencija

JAV administracija rugpiūčio 23 Washingtono skubiai sušaukė visuomenės atstovų konferenciją vetuoti įstatymo reikalą. Šios konferencijos dalyviai, susirinkę rytiniame Baltųjų Rūmų kambarį, atstovavo stambiosiom Amerikos įmonėm, mažojo biznio organizacijom, religinėm ir socialinėm institucijom ir tautybių bendruomenėm.

Lietuviam konferencijoje atstovavo PLB pirm. V. Kamantas, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Zerr su vyru Charles Zerr, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkai B. Raugas, F. Andriūnas, JAV LB ryšininkas Washingtono A. Gureckas, Washingtono LB apylinkės pirm. dr. S. Naujokaitis, Darbininko vyr. redaktorius dr. K. Bučmys ir Ohio lietuvių demokratų pirm. J. Nasvytis.

Kalba JAV viceprezidentas

Konferenciją atidarė JAV viceprezidentas Walter F. Mondale punktualiai 5 val. p.p. Jo pareiškimai nustatė konferencijos nuotaiką, jam suglaustai išdėčius šios administracijos užimtą poziciją gynybos sąmatos klausimu ir esamus pagrindinius skirtumus tarp administracijos ir kongreso. Viceprezidentas pareiškė, kad prez. J. Carterio vetuotos gynybos įstatymas, kurį kongresas yra priėmęs, turi tik vieną pagrindinį skirtumą, kuris yra 2.4 bilijonų dolerių (iš viso kongresas gynybos reikalams paskyrė 126 bilijonus dol.). Administracija norėtų už tuos 2.4 bil. dol. 3% padidinti NATO karinių jėgų įrengimus, sumoderninti esamus ginklus ir suintensyvinti karinius tyrinėjimus visų sričių ginkluotom pajėgom. Kongresas, priešingai administracijos norui, nori skirti minimus 2.4 bil. dol. dar vieno

Sov. S-ga prieš kurį laiką buvo pradėjusi vykdyti orinį susiekimą tarp Maskvos ir Sibiro miestų supersoniniu keleiviniu lėktuvu, bet staiga tokius skridimus panaikino.

branduolinio lėktuvnešio statybais. Šis lėktuvnešis būtų brangiausias bet kada statytas laivas ir būtų baigtas statyti tik 1987. Prez. Carterio noras yra kuo greičiau sutvirtinti gynybą, netaikant 1987.

Dr. Brzezinskio paaiškinimas

Po to kalbėjo dr. Zbigniew Brzezinski, prez. Carterio asistentas tautinio saugumo reikalams. Jis pareiškė, kad prez. Carter savo direktyva Nr. 18 pareikalavo išsamiai iširti JAV ir Sov. Sąjungos reliatyvias karines pozicijas. Po ištyrimo prieita bendra nuomonė, kad per paskutiniuosius 20 metų JAV karinis pranašumas pastoviai mažėjo. Tačiau JAV tebeturi bendrą (overall) pranašumą, reikalaujantį imtis reikiamų priemonių ateinančiais metais užtikrinti jo išlaikymą.

Dr. Brzezinski paminėjo, kad mūsų sąjungos yra tikros, palyginus su Sov. S-gos prievarta sukurto sąjungom. Kaip mes paskirstysim gynybos resursus, kritiškai atsilieps į mūsų sugebėjimą pagelbėti mūsų sąjungininkam ir išsaugoti mūsų interesus plačiame pasaulyje. Kariniam pajėgumui išlaikyti, dr. Brzezinskio nuomone, mes turime pajėgti skubiai paskleisti karines jėgas, padidinti NATO resursus ir daugiau lėšų skirti tyrimam bei ginklų išvystymui. Kitu atveju, mums nepajėgiant atsverti savo karinėmis jėgomis, galim būti pastatyti prieš politinį-militarinį Sov. S-gos laimėjimą kurio nors specifinėje vietoje.

Dr. Brzezinski yra įsitikinęs, kad administracijos pasiūlyta gynybos sąmata yra visapusiškai pakankama krašto apsaugos reikalavimam. Tačiau vietoj administracijos numatytų patobulinimų statyti 2.4 bil. dol. vertės lėktuvnešių būtų rizikinga, nes gali smarkiai paliesti JAV karinį pranašumą ateity.

Gynybos sekretoriaus nuomonė

Trečiuoju kalbėtoju buvo gynybos sekretorius dr. Harold Brown, kuris teigė, kad prez. Carter savo vetavimu nemazina gynybos sąmatos ir kad jis ir toliau spaus kongresą patvirtinti 126 bil. dol. sąmatą. Administracijos pagrindinis priekaištas yra lėktuvnešio įvedimas vietoj lėšų panaudojimo kitiem būtiniam gynybos reikalams. Turimų 12 lėktuvnešių užtenka dabartiniam reikalavimam, o ateity mes neatsisakom vėl statyti daugiau lėktuvnešių. JAV-bėm yra būtina turėti išbalansuotas karines pajėgas visokiems netikėtumams.

Dr. Brown pažymėjo, kad prez. Carter siekia sustiprinti ginkluotas pajėgas, ir jo veto nelaikytinas nepalankiu nusistatymu laivyno atžvilgiu. Laivyno departamentas turi didesnį biudžetą už kitus karinius departamentus. Jei mūsų apriboti gynybos fondai bus leidžiami vis didesnių laivų statybai, tai reikš, kad kitų, mažesnių, bus daug mažiau ir galop mes turėsime per mažą laivyną aprėpti visom mums svarbiom pasaulio dalim. Nesvarbu, koks pajėgus yra vienas kuris specifinis laivas, vis tiek jis negali tuo pačiu metu būti dviejose vietose. Tendencija statyti kuo didesnius laivus ir tuo pačiu jų mažiau gali tapti nebeatmainoma, jei kongreso siūlymas statyti lėktuvnešių būtų priimtas.

Išklausius pranešimus, prez. Carterio asistentė Anne Wexler pranešė, kad priėmimo metu Baltųjų Rūmų gynybos departamento pareigūnai mieliai atsakys į paklausimus. Kiekvienam konferencijos dalyviui esanti paruošta informacinė medžiaga, kurią galima pasiimti su savim. Administracijos vardu ji dėkojo už atsilankymą į konferenciją.

Priėmimo metu pulkininkas Colin Powell (gynybos departamentas; ir Victoria Mongiardo (Baltieji Rūmai) konferencijoje dalyvavusiu lietuviu maloniai suteikė reikiamus paaiškinimus.

Per skautybę — lietuvių bei!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
s. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

ŠEŠTOJI TAUTINĖ STOVYKLA JAU PRAEITYJE

Rodos, dar taip neseniai visoj lietuviškoj spaudoj buvo skelbiama apie mūsų didžiąją šventę — VI-ąją Tautinę Stovyklą, Lietuvių Skautų Sąjungos 60-metį. Daugelis iš mūsų rūpinosi jos pasisekimu, ir kiekvienas planavo jį dalyvauti.

Bet laikas bėga nesulaikomas: rugpjūčio antroji pusė, VI TS, deja, jau praėjo. Tačiau ši stovykla neliks užmaršty — ji gyva kiekvieno jį stovyklavusio brolio ar sesės prisiminimuose, vaizduotėj, nuotraukose, pokalbiuose.

Ši stovykla sutraukė visą tūkstantinę stovyklautojų, vadovų ir kito stovyklos personalo. Tai reatas atsitikimas, kad toks būrys lietuvių susirinktų tokiu būriu.

Stovykla, pasiskirsčiusi atskiromis pastovyklėmis, daugeliui ją aplankiusių paliko gražių įspūdžių. Kiekviena pastovyklė buvo skirtinga — savo programa, pritaikyta vienai ar kitai skautavimo šakai, savo stovyklautojų amžium, savo papuošimais ir įrengimais.

Dar dabar regim "Miško Brolių" sargybą, jų palapines, taip pat matom brolių pastatytus tiltus, bokštus, vietoj išdrožintus ir iš vietinės medžiagos pagamintus rūpintojėlius ir lietuviškais ornamentais išdabintus kryžius, matom taip pat ir sesių audžiamas juostas, iš miško medžiagos išdėliotas, Rūteles, vėliavų ir gairių eiles.

Taip pat negalima pamiršti ir to momento, kada stovyklos viduriniame savaitgalį pro lan-kytojų akis pražygiavo tankios gretos lietuviško jaunimo; atro-dė, kad tos gretos buvo nesi-baigiančios... Kartu pražygiavo vadovai, stovyklavę jau ne vie-noje stovykloje, išauginę jau ne vieną generaciją skautų ir skau-čių.

Negalim pamiršti, kad šion stovyklon susirinko ne vieno kontinento broliai ir sesės. Jų buvo ne tik iš JAV ir Kanados, bet ir iš Anglijos, ir iš tokių tolimų kraštų, kaip Brazilija ir Australija. Taip pat, neįsami metų naštos, atsilankė ir žila-galviai Sąjungos pirmūnai — ve-teranai, buvę pirmieji mūsų va-dai.

Stovykla buvo pagerbta savo

s.v. Petras Bindokas iš Gee-long, Vic., Australijos, VI-toje Tautinėje stovykloje.
Nuotr. A. Kalinauskas

dalyvavimu ir užsieniečių — estų, latvių, vengrų ir amerikiečių. Atsilankė ir Massachusetts valdžios atstovai, spaudos atstovai, radijo ir televizijos reporteriai. Stovyklą sveikino, be žymių LSS-gos pareigūnų, eilė lietuviškų organizacijų atstovų, tarp jų Lietuvos gen. konsulas, PLB-nės ir Pasaulio Jaunimo S-gos pirmūninkai, o taip pat ir didelių ovacijų sulaukęs visų skautų mėgstamas jų pasirinktas lietuvis Simas Kudirka.

Todėl nėra nuostabu, kad, uždarant stovyklą, paskutinį kartą nuleidžiant didžiąją stovyklos gairę, ne vienas iš mūsų akyse atsirado ašara, ne vienas sudrebėjo balsas, paskutinį kartą stovykloje giedant himną ir "Marija, Marija"... Ne vienas paskutiniame VI-osios Tautinės Stovyklos lauke, giedant "Ateina naktis", stipriau paspaudė šalia stovinčio brolio ar sesės ranką su viltim vėl susitikti, nors nuotoliai būtų toliausi, kelionės ilgiausios, išlaidos didžiausios.

Tad su gražiais prisiminimais žengiam į 70-tuosius lietuviškosios skautiškos veiklos metus. VI-ojoje Tautinėje Stovykloje nesakėm vienas kitam sudiev, o — iki pasimatymo. Tikimės vėl visi susirinkti, vėl bendrauti, vėl drauge skautauti dar vieną dešimtmetį, nes tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui yra toks gražus tikslas...

s. B. Kidolienė

KAS NAUJO LIETUVIŠKOSIOS SKAUTIJOS FONDE

LS Fondas jau antri metai iš eilės paskyrė savo pelną, gautą iš suaukotų pinigų palūkanų, Lietuvių Skautų Sąjungos veiklai remti. Šiais metais skautų vadovų lavinimui, skautiškai spaudai ir VI-ajai Tautinei Stovyklai buvo paskirta 1660 dol. Kaip matom, LS Fondo mintis jau neša gražius vaisius. Fondo pagrindiniam kapitalui augant, didės ir skiriamos sumos lietuvių skautų veiklai gyvinti.

LS Fondo valdyba, atsidėkodama aukotojams ir kad jie nesijaustų užmiršti, išleido mažą leidinėlį, kuriame surašyta visi Fondui savo vardu auکوje ir Fonde įamžintųjų pavardės nuo 1975 iki 1977 pabaigos. Leidinėlis jau išsiuntinėtus visiem, kurių pavardės jame paminėtos. Leidinėlį pradžio trumpai supažindinama su LS Fondo tikslais ir jo santvarka. Nemaža įdėta darbo leidinėlį paruošiant ir išleidžiant. Valdyba tikisi, kad visi jį gavę prisidės prie jo išleidimo ir persiuntimo išlaidų sumažinimo, pasiūsdami nors ir mažą auką LS Fondo išdininkui.

Lietuvių Skautų Sąjungai šiais metais minint savo 60 metų veiklos sukaktį, Fondas išleido J. Špakevičiaus pa-

ruoštus metalinius ženklukus. Jie gaunami pas vieto skautų vadovus ir LS Fondo atstovus.

Mum nepakanka tik savo tarpe džiaugtis savo laimėjimais. Norima, kad apie mus ir kiti daugiau žinotų ir mūsų darbus domėtųsi. Apie mūsų minimą Skautų Sąjungos sukaktį ir Tautinę Stovyklą jau plačiai paskelbta amerikiečių filatelistų spaudoje. Turim išleisti specialų voką sukakčiai paminėti ir gavom vietiniam pašte, kurio ribose vyko Tautinė Stovykla, specialų pašto antspaudą su įrašu, kuriuo buvo antspauduojami visi iš stovyklos siunčiami laišukai.

60-ties metų proga išleistas ir specialus ženklelis, klijuojamas ant vokų. Ženklelį sukūrė žymusis mūsų dail. V. Jonynas, jau anksčiau plačiai pasižymėjęs savo sukurtais pašto ženklais.

Minima didelė sukaktis, kad ir ne savoj žemėj. Mes norim pasauliui parodyti, kad dar esam gyvi ir pajėgūs. Darom viską, kas mum šiuo metu įmanoma ir ką mūsų kuklūs ištekliai leidžia. Kviečiam visus nelikti mum ir mūsų darbui abejingais ir pagal išgales juos paremti.

v.s. K. Nenortas

KVIEČIAME Į LSS 1978 M. SUAŽIAVIMĄ

LSS taryba, pasirėmusi 1978 rugpjūčio 2 priimtais LSS suvažiavimo nuostatais, kviečia Lietuvių Skautų Sąjungos suvažiavimą (kartu Skautų Sesių, Skautų Brolių, Akademinių Skautų Sąjūdžio ir rajonų vadovų ir vadovų sueigas) — a) iš-klausti LSS vadovybės pranešimo, b) susipažinti su suvažiavimo dalyvių pasisakymais ir siūlymais, c) priimti nutarimus organizacijos klausimais ir d) išrinkti LSS vadovybės organus.

LSS suvažiavimo prezidiumo pirmininku išrinktas v.s. fil. Valentinas Varnas, 2307 Lyric Ave., Los Angeles, Calif. 90027. Tel. 213 662-2611.

Suvažiavimo atstovų registracijos mokestis nustatytas \$4 asmeniui. Sumokamas registruojantis dalyvauti suvažiavime.

Europos ir Australijos rajonų atstovai ir atstovės suvažiavimo registracijos mokestį moka savo rajonų vadams; jis paliekamas rajono vadijos kasoj.

LSS suvažiavimo dalyviai gali būti įžodį davę Sąjungos nariai: a) ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus registravimosi metu, ir išbuvę nariais bent dvejus paskutinius metus prieš suvažiavimą, b) užsimokėję LSS tarybos nustatytus nario mokesčius už visus 3 šios kadencijos metus ar atitinkamai nuo įstojimo į LSS, c) užsimokėję LSS tarybos pirmijos nustatytą suvažiavimo registracijos mokestį — \$4.

LSS suvažiavimo dalyviai nario mokesčius sumoka: a) atskirų šakų pareigūnai ir nariai — per savo šakos vadijos atstovus arba per apjungiančius vienetus, b) Sąjungos vadovybės nariai gali mokesčius sumokėti ir per LSS tarybos pirmiją, c) ypatingu atveju negalėję sumokėti nario mokesčių nustatytu laiku juos gali sumokėti LSS suvažiavimo prezidiumui.

Metinis LSS nario mokestis (pagal kurį turi teisę LSS suvažiavime dalyvauti) yra toks: a) skautininkam-ėm \$5 asmeniui metam, b) sk. vyčiam ir vyr. skautėm \$2.50 metam, c) akademikam (ne skautininkam-ėm) \$2.50 metam, d) skautam ir skautėm \$2 metam.

LSS nario mokesčio nemoka Geležiniu Vilku apdovanotieji LSS nariai ir tie suvažiavimo dalyviai-ės, kurie, rajonų vadam ar šakų vadijom pristčius, nuo LSS nario mokesčio mokėjimo LSS tarybos pirmijos atleisti.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliui pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermeninės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos, Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinelės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojates ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

NAUJAUSIUS 1978 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojų kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mount-ainside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par-duotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spau-dos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJO-
SE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIU.

Fasolino
MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Florida

ANGELĖ E. KARNIENĖ
Broker-Realtor

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706
Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738

Rezidencijos-Moteliai-Sklapai
Apartmentai-Kondominiumai
Nuomavimas — Notary Public

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Bendrijos stovyklautojai pirmose stovyklos pamaldose. Nuotr. A. Kalinauskas

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nužiūra • Pavarde pasirasyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Spaudos vajaus proga

JAV Lietuvių Bendruomenė jau kelinti metai skelbia spaudos vaju. Šiomet toks vajas paskelbtas nuo rugsėjo 1 iki metų galo, — gruodžio 31. Liet. Bendruomenės daliniai imasi spaudą platinti, rinkti prenumeratą. Taip pat renka ir aukas lietuviškai spaudai paremti. Į šį vaju įtraukia ir lietuviškų mokyklų mokinius, skiria jaunimui net premijas, kas daugiau surinks naujų skaitytojų, kas daugiau surinks aukų. Ir šiemet tam vajui vadovauja LB krašto valdybos vicepirmininkas Rimas Česonis. Vyras sumanus ir rūpestingas, tad reikia tikėtis, kad vajas bus sėkmingas. Tegu atkreipia visų dėmesį į lietuvišką spaudą, tegu iškelia jos reikšmę mūsų emigraciniame gyvenime ir mūsų kovose dėl tautos nepriklausomybės.

Gyvename laisvėje, tai kartais sunku suprasti, kaip atrodo toks gyvenimas, kur nėra nei spaudos, nei žodžio laisvės. Tokioje pavergtoje Lietuvoje nėra laisvos spaudos. Yra tik viena komunistų partijos leidžiama spauda, kuri pataikauja okupantui ir pateisina jo darbus. Ten valdžia nurodo, ką ir kaip rašyti. Ten pirmame puslapyje rašoma apie kolchozų darbus, kada sėti ir piauoti. Ten spauda yra botagas baudžiauninkam. Nuolat primena ir plaka, ką turi daryti ir kaip daryti. Spauda nuolat bruka ir savo komunistinę pasaulėžiūrą, išjuokia tikinčiuosius, išjuokia tuos lietuvius, kurie nori, kad lietuvių tauta būtų laisva ir nepriklausoma, kaip ir kitos laisvojo pasaulio tautos. Ten spauda tarnauja okupantui ir yra nugręžta prieš mūsų gyvybinius interesus.

Iš Amerikoje susiformavusio gyvenimo išimkite lietuvišką spaudą, ir ką mes gausime. Bus daugiau nei laikui. Bus lietuviškojo gyvenimo mirtis. Tik mūsų lietuviška laisva spauda leidžia mum patiems geriau organizuotis, skatina išlikti lietuviams, ska-

tina veikti ir dėti visas pastangas, kad pavergtas kraštas būtų išlaisvintas. Taip spauda yra vienas iš pagrindinių mūsų veiksmų, kurie palaiko mūsų pačius.

Spauda yra konkretus ginklas prieš okupantą. Gali rašyti organizacijos visokius memorandumus, skundus, bet okupantas jų nei girdės, nei matys, jei į tą klausimą neįsikiš spauda. Kai spauda sukelia triukšmą, reaguoją ir okupantas, daro nuolaidas, ieško saugesnių būdų sprendimui. Okupuotos Lietuvos ministeris pirmininkas ir komunistų partijos sekretorius A. Sniečkus nekartą klausdavo spaudos referentą, ką tuo klausimu rašo Amerikos lietuvių spauda, įskaitniai prisimindavo ir Darbininką. Jei spauda nebūtų rašiusi Simo Kudirkos reikalais, vargu jis būtų buvęs išvaduotas iš kalėjimo. Viešąją opinią formuoja spauda, o tos viešosios opinijos ir bijosi okupantai ir su ja skaitosis.

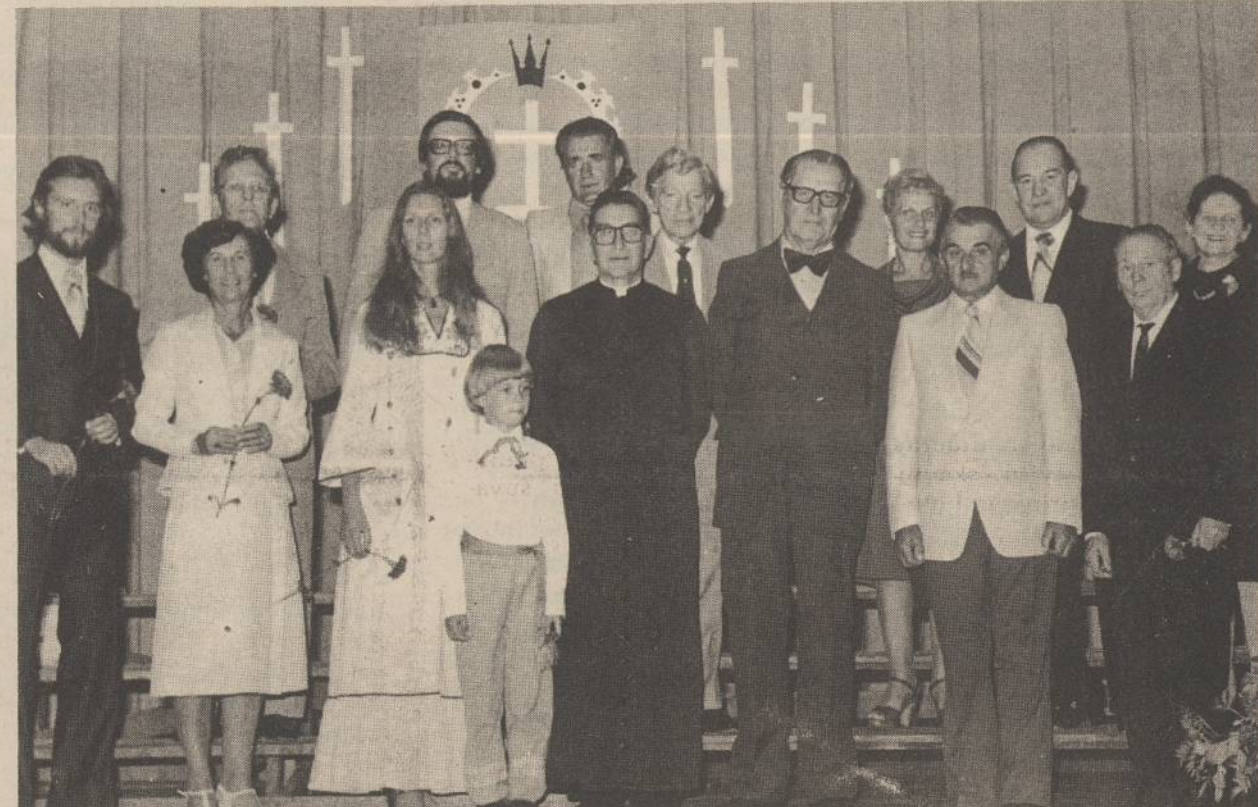
Nepriklausomoje Lietuvoje vieno tokio spaudos vajaus proga buvo mestas šūkis — Tik laukiniai laikraščiai neskaito. Dabar galime pasakyti, kad tik Afrikos laukiniai, kurie dar neturi savo spaudos, laikraščių neskaito. Ateis laikas, kad ir jie skaitys, kai bus apsišvietę. Lietuvių tauta seniai įsijungė į savo tautinę spaudą, įsijungė su Basanavičiaus 1883 išleista Aušra. Tik spauda sukėlė lietuviuose tautinį atgimimą ir privedė tautą prie nepriklausomybės. Ir dabar LKB Kronika, Aušra — pavergto krašto pagrindinė spauda yra mūsų didieji laisvės šaukliai ir didieji ginklai prieš pavergėją.

Akivaizdoje savo vargingos kovos dėl lietuviškos spaudos, akivaizdoje, kad pavergtoje Lietuvoje nėra spaudos laisvės, kad ten išsilaiko pogrindžio spauda, išlaikykime ir Amerikos lietuvių spaudą. Tegu būna ji didelė, kovinga ir galinga, išreiškianti visų mūsų aspiracijas ir demokratijas. O tokiai spaudai išsilaiti, skatina išlikti lietuviams, ska-

Kasmet mūsų dauguma, net gerokai atvėsusiems įsijungiant, prisipažįsta esą lietuviais. Tai Vasario 16-osios dieną, kuri skirta tautos valstybingumui pabrėžti. Nors ji rišasi su karais ir audromis, bet dėmesys kaupiamas ties vaisiais, ne ties vargais, iki šių vaisių atvedusiais. Todėl triumfuoja iškilmingumas, susidaro maloni proga pasididžiuoti.

Birželio viduryje prisimename nelaimės. Tada mūsų suėina daug mažiau, nes skriaudų ir nesėkmių minėti nemėgstame. Be to, birželio mintys gal ne viename kelia abejones, ar tautoje nestokojo karzygiškumo.

Rugsėjo 8-oji, Tautos šventė, sunkiausiai suprantama, nors ji taip pat rišasi su istoriniais faktais ir kai kuriais mūsų tautos bruožais. Jei čia tik apie šventės kilmę kalbėtume, užtektų perskaityti ištrauką iš Lietuvių enciklopedijos. Vyresnieji šventės prasmę žino, jaunesnieji gali patys apsišviesti. Gal net kuris tų jaunesnių, labiau įsigilinęs, gaus paskatos ir šoksis aiškinti, kaip iš tikrųjų buvo su Vytauto Didžiojo karaliaus vainiku, kaip ir kodėl jį lenkai grobė, kur nukošo. Temos pakaktų kelioms disertacijoms. O laikas iki tų įvykių nėra labai tolimas — nepilni šeši šimtmečiai. Taigi gal vos dvylika tautos kartų spėjo perkopti Amžinybės slenkstį. Negili praeitis, nes beveik kiekviename savo renginyje randame trijų kartų atstovus.

Po Tautos šventės minėjimo rugsėjo 10 Apriškimo parapijos salėje programos dalyviai ir svečiai. Iš k. I-oje eilėje: Viktoras Ralys, Irena Vakselienė, Birutė Radziva-nienė, Vytenis Radzivas, kleb. kun. Jonas Pakalniškis, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Si-mutis, Aleksandras Vakselis, Mečislovas Razgaitis; II-oje eilėje Konst. Kazlauskas, Vy-tautas Radzivas, Vytautas Volertas, Joe Boley, p. Volertienė, Leonardas Ralys, Helen Kulber. Nuotr. L. Tamošaičio

SĄŽINĖS SĄSKAITA

Kalba, pasakyta Tautos šventės minėjime rugsėjo 10 Apriškimo parapijos salėje, Brooklyne

VYTAUTAS VOLERTAS

Man atrodo, kad būtų naudinga Tautos šventėn įjungti sąžinės sąskaitą, sveriant Vasario 16-osios pagyras, birželinį skausmą ir šiandieninius rūpesčius. Tik katalikai turi rekolekcijas; žydai nuodėmes iškrato "baisioj naktį"; dori ateistai taip pat retkarčiais vidun pasižiūri. Ar netiktų ir mąstančiai tautai, arba jos daliai, savo užkampius patikrinti? Tik akiai iš dienos dienos šoką lengvabūdžiai, tik miestioniški ponvaikiai ir amerikietiškieji "playboys" ramiai sėdi ant plauštų ir negalvoja apie galimus krikščius.

Jaunesniųjų klausimas

Kas liepos pradžioje sekė Lietuvių Dienas Toronte ir nestokojo entuziazmo, šiandien krykštuoja ir didžiojoji. Kas blogus girdus renka, vien melus skaito ir juodžiau mato, tiki mūsų mažučio pasaulio byrėjimu. O tiesa — nei pirmų, nei antrų glėbyje.

Mes nesame nei tautos išdavikai, nei svetimųjų agentai, nei keliaklapstai okupanto garbintojai, nei vienybės ardytojai, nei

darbų griovėjai, nei naivūs politikų pataikūnai. Šiuos kaltinimus žarstą patys priklauso vienai minėtų kategorijų, priklauso ne dėl pakrikusio dvasinio stovio, bet sąmoningai. Mes iš tikrųjų, pagal supratimą ir išmanymą, ieškome tautai lygesnio kelio.

Sverdami gyvųjų žmonių skaičių, vertindami jų intelektualinį ir finansinį pajėgumą, pasidžiaugiame. Tačiau džiaugsmą slopina kai kurie mūsų polinkiai. Mėgstame festivalinį iškilmingumą, bet nekenčiame pareigos.

Nesuvaldome automobilių, lyg įsertų eržių, bet solidarumo įnašus atkišame tik prispirti. Išpuštuose namuose priiminėjame artimus draugus, juos vaišindami ir gerbdami, bet nuo platesnio ryšio su bendruomeniniu gyvenimu bėgame. Klebonus (kartais teisingai) peikiame už lietuviškumo stoką, bet lietuviškoje pamaldose gerus katalikus, jei jiems dar nereikia sava kalba išpažinties atlikti, turi pavaduoti tautinio jausmo skatinami agnostikai.

Tai sunkokos rekolekcinės mintys. Kai, aplankę savo vaikų namus ir pasididžiaivę prabangą, tų vaikų ieškome renginiuose ar LB gyvenime, šios mintys ypač įkyriai apninka.

Vartant mokslinius žurnalus kitomis kalbomis, skaitant lietuviškas pavardes universitetų ir

kolegių dėstytojų sąrašuose, vidurinioji ir jaunesnioji karta manyje kelia pasididžiavimą. Bet vidurinioji ir jaunesnioji karta slegia egocentriškumu, apsileidimu, o gal net niekinančiu požiūriu į lietuvišką pasaulį.

Kieno kaltė, kad lituanistinės mokyklas lanko ne visi vaikai? Ar septyniadešimtmetis senukas, LB apylinkės valdybos narys, įkalbėjimais gali paveikti trisdešimt penkerių metų tėvus? Jie mieliau paklausytų savo amžiaus žmonių, tačiau apylinkių valdybose juos randame labai labai retai. Todėl vertiname šviesias išimtis (kaip V. Radziva-no šeima ir į ją panašios), nes jos yra plaustas, ant kurio išsilaikys mūsų bendruomeninė gyvybė. Pasidžiaugsime ir ne vieno izoliacijoje pasislėpusio mokslininko ar kūrėjo vulkanishkais išsiveržimais, bet individai, lyg skirtingų polių magnetai, vienas nuo kito tolyn slenka, visuomenės nesudaro.

Tiesa, aukščiausias tikslas yra ne tauta, bet žmogaus gerovė. Tačiau minėdami lietuvių tautą, galvojame apie varžtų atpalaidavimą, apie laisvų gražinimą keliems milijonams lietuvių, — taigi apie gerovę, kurios, individualiai stengdamiesi, jie pasiekti negali. O kas prisitaikymu tik pats save gelbsti, nesirūpinamas kitų vargu, pilnai laimingas nebus.

Tauta nėra abstrakti sąvoka, ir bendruomeninis darbas nėra žaidimas. Tačiau kai jis vykdomas negalvojant, kai paliekamas tik senoms rankoms, kai ties juo spiečiasi vos menkas būrelis, pastangos pradeda atrodyti ir žaidimu, ir juokavimu. Kai prarasime jaunus žmones, toks įspūdis susidarys. O jau pasitraukusių jaunąją inteligentiją atgal visuomenėn šaukime ne pykčiu ir gaudžiais verksmais, bet logiška argumentaciją. Per eitis metais suruoštas VLIKo simpoziumas jaunimui buvo šia linkme vertas žingsnis. Iš jaunos inteligentijos laukime ne "Salvation Army" dubenėlin numetamo pinigėlio, bet aukso monetos. Jos, universitetuose dėstančios, įmonėse kuriančios, bendroves tvarkančios, nemokykime abėcėlės, nevarginkime protokolais, nebauginkime gali-momis bolševizmo bacilomis, nejuokinkime sustingusių kaulų akrobatika.

(Bus daugiau)

IL PITTORE GRANDE

DIDYSIS DAILININKAS

PAULIUS JURKUS

2

Kai ši mergina atsistojo, ponas ūmai nustebo ir dar kartą nusilenkė. Paskui labai maloniai, atsargiai, lyg kokią rūmų damą, atvedė į aslos vidurį.

Muzika sugrojo. Niekas nedrįso nė pajudėti. Visi stebėjo, kaip ponas šoka. Veda ir lenkia-si, apsuka ratelį, iškilmingai vaikšto grindimis. Kokia laimė su tokiu šokti. Galėsi paskui visiems sakyti, net į dvarą žinias nunešti, su kuo buvo šokta.

Pasibaigė muzika.

— Dabar polka! Šokis tų, kurie atėjo, palikę laukuose gubas ir nokstančius vaisius!

Jo didenybė tik užkirtu koja, tik pasisuko ir šoko su ta pačia. Šoko taip, kad jos sijonai lėkė, plaukė, nespėjo kojų pasivyti. Ir kiti jau šoko. Kas netilpo viduje, griuvo į kiemą ir šoko prie laužo.

Kai muzika sustojo, ponas sušuko:

— Prie stalų! Užkasti reikia! Visi gerkite ir valgykite! Visi mano svečiai!

Kvėpėjo grybai, uogos, kvėpėjo paršiukai ir jautiena, stirmiena

ir dar senų gerų laikų šerno kumpis, prieš kurį medžiotojai kepurę kelia.

— Už mūsų brangų svečių! — vienas susirinkusių pakėlė kristalinę taure, kurioje buvo geltonas gėrimas.

Tuo metu priešais visus atsistojo ta mergina, kuri grindyse paliko neužmirštamą menuetą. Ji mandagiai nusilenkė ir tarė:

— Susirinkusių vardu prašau, pasakykite, kas jūs esate, iš kokių dvarų, pilių, kokie herbai pakabinti ties jūsų vartais ir išdrožti menių kėdėse. Sakykite, kiek dvarų jums tarnauja, kiek žirgų bėga jūsų žodžiui. Tada mes išgersime tą pasveikinimo taure. Tokie mes, tokie mūsų papročiai, kad norime žinoti, kuo pasigirsime ryto apylinkės dvaram ir palivarkam.

Ponas, kuris taip pat laikė kristalinę taure, pripiltą vyno, ėmė ir gražiai nusijuokė, išėjo į priekį.

— Taip, aš jums pasakysiu. Aš neturiu pilių, nei dvarų, nei

tokių žirgų, kurie būtų buvę mūsųose. Aš neturiu daugybės tarnų. Bet aš lankausi visur, visuose karalių dvaruose, visuose miestuose, kurie yra garsesni už garsą, vienas už kitą didesni ir puošnesni. Aš, gerbiamieji, esu dailininkas.

Tuo metu jo palydovai, kurie stovėjo už jo, kartu pridėjo:

— Taip, jis yra garsiausias pasaulio dailininkas. Kiek yra žemės karalių, visi jį apdovanojo didžiausiais ordinais už jo didelius ir neužmirštamus kūrinius. Visi miestai turi jo paveikslų.

Tada ponas nežymiai nusijuokė:

— Taip, garbingi vilniečiai, esu dailininkas. Man teko girdėti apie jūsų miestą — metropolį Lituaniae. Tariau, ir ten nuvyksiu ir papuošiu jūsų miestą. Sako, jis gražus. Kadangi didžiausiem valdovam puošiu jų namus, jų miestus, tai, gerbiamieji, mano turtai yra tikrai dideli. Aš jais nesididžiuoju, nes dailininkui neverta didžiuotis auksu, kai jo kūriniai už visa yra brangesni.

— Taip, taip! — sušuko jo palydovai. — Mūsų ponas dailininkas labai turtingas ir labai vaishingas. Jis kelia dideles puotas miesto parkuose, prie vandenių, prie upių. Jį visi vadina itališkai — Il pittore grande!

— Už poną dailininką! Už tokį garsų vyrą! Il pittore grande! Kilo didis ūžesys. Kiek stiklų kilo į viršų! Išmušė naujas statinaites alaus, geros, madaus. Nau-

ji kepsniai keliavo į stalą. Vėl muzika grojo. Tada dailininkas pakilo toks ūmus, toks įkaitęs, griebė vieną merginą ir ėmė sukstis it viesulas. Staiga stvėrė kitą, trečią. Visas šokdino ir nepavargo. O žvakės degė, o čirškėjo deglai prie durų, ir švietė laužas kieme. Ir ten jie išsivertė ir prie laužo šoko. Šokio įkarštį ponas dailininkas sustojo, pamojęs ranka ir liepė muzikai nutilti.

— Bičiuliai, jūs man patinkat! — sušuko jis. — Aš jus apdovano-siu.

Jo trys tarnai iš viršaus tuoj atnešė skrynją. Ir kas tai buvo skrynja! Koks gražumėlis! Nupiešti paukščiai, vaisiai, medžioklės žvėrys.

Tarnai padėjo dėžę ant stalo ir atvožė. Ponas dailininkas paėmė są su auksine grandine ir priėjęs užkabino tai, kuri buvo juodų plaukų ir tamsių akių, kurios liemuo buvo aukštas ir tiesus. Ponas maestro net jos ranką pabučiavo. Tokia dovana iš tokio pono!

Jis kėlė iš dėžės grandines, apyrankes, sages, galvos papuošalus, diržus, su brangiom ralinom peilius ir visiem dalijo. Pridėjo ir auksinį girdeną. Šeimininkui, kuris buvo šlapias nuo darbo ir iš baisaus pavydo, kad gali jam nieko nelikti, jis pažėrė didžiulę saują raudonųjų.

— Ponai vilniečiai, prašau linksmintis. Muzika, dainos! Valgiai ir gėrimai! Prašau prie

stalų! — kvietė visus ponas dailininkas.

Prie jo priėjo ta, kuriai buvo davęs gražiausią medalioną su auksu grandine. Ji atsisėdo šalia garsaus dailininko. Ir visi suprato, kad ji padarė labai gerai. Tokie žmonės gerbiami pačiom gražiausiom moterim. Ir iš kitos pusės sėdėjo geltoni plaukai ir įdejęs veidas. Ir jo trys palydai turėjo po gražuolę prie šalies.

Ant stalo buvo pilnos lėkštės ir pilnos taurės.

Naktis jau turėjo savo valandą, džiaugsmą ir nuovargį. Jau žiburiai tingiai liepsnojo. Ir smuikelis ne taip skardeno, lyg jo stygos būtų per toli viena nuo kitos. Ir armonikos balsai nebe tie. Kažkas įsimetė į muzikanto pirštus, ir jis nepataikė ir sagas. Susimaišo ir paklysta balsai. Būgnelis vis rečiau dundėjo, rodos, išsiris kur į kiemą ir nugrius pasnausti.

Žiūrėkite, ir ponas maestro jau žiovauja. Ir damos vos išsilaiko. Labanakt visiems! Gesinkit žiburius!

Tik vienas smuklius liko neramus. Jis galvojo: toks dailininkas! Kas būtų, jei Vilnius jo nepriimtų? Koks nuostolis! Visur buvo, o Vilniuje — ne! Visų karalių ordinus turi, o mūsų — ne!

Suglumęs, tuščioje smuklėje užglėbęs stalą, jis rašė skubų laiską:

"Brangus ir visiem žinomas profesoriau Žibuntai, mūsų smuklėje prie kelio vieši gar-

siausias pasaulio dailininkas. Koks ponas, kokie jo turtai! Rytoj jis keliauja į Vilnių. Mesk visa ir lauk prie vartų karietos. Ją pažinsi, nes viena tokia yra. Nuvesk pas karalių, tegu jam užkabina patį didžiausią ordiną, tegu jis miestui palieka patį geriausią savo kūrinių..."

Berašydamas jis pavargo ir sušilo. Jo rankelės ne žąsies plunksnai vedžioti, o pinigam į stalčių braukti.

Pašaukė tarną ir tarė:

— Krišk ant žirgo ir žiebk į miestą. Skubus laiškas Žibuntui!

-o-

Ryte, kai ponai kėlėsi, stalai jau buvo užtiesti kvėpiančiu linu. Buvo ir darželio gėlių, ir sūrio, ir alaus. Tegu ponai tik pradeda. Smuklininkui tai rūpi. Bajorai, grįždami iš miesto, kartais čia tris dienas siautėja. Jis pripratęs, kad būtų šokama, bet dailininkas yra didis ponas. Ir šiandien jis žvilga, dar gražiau pasipuošęs nei vakar. Jo drabužis rudas, sagos auksinės, o šalis šviesiai mėlynas. Į jį įsepta sagtis su brangiuoju akmeniu.

Renkas ir vakar vakaro svečiai. Štai vienas prie durų, kitas prie lango, kitas iš virtuvės. Sveikina dailininką, moja rankom, žiūri į alaus asocius ir laukia, kada pakvies.

(Bus daugiau)

— PLB valdybos pirmininkas inž. Vytautas Kamantas rugsėjo 2 lankėsi Clevelande ir dalyvavo JAV LB tarybos prezidiumo posėdy, kuriame painformavo posėdžio dalyvius apie PLB valdybos darbus bei planus, jaunimo kongreso finansinį vajų ir apie Chicagoj šaukiamą PLB, Kanados ir JAV LB pirmininkų bei valdybų posėdžio darbotvarkę. Clevelando posėdyje dalyvavo prezidiumo pirm. inž. Raimundas Kudukis, prezidiumo nariai inž. Romualdas Bublys, kun. Gediminas Kijauskas, dr. Edmundas Lenkauskas, adv. Algirdas Širvaitis ir JAV LB Krašto valdybos pirm. inž. Algimantas Gečys, atvykęs iš Philadelphijos.

— Poetui Tomui Venclovai už knygą "98 eilėraščiai" paskirta XII-oji Vinco Krėvės literatūros premija. Premijos įteikimas vyks lapkričio 4 Montrealy. Vertinimo komisiją sudarė dr. H. Nagys — pirm., Lietuvių Rašytojų D-jos atstovas, V. Žižys — sekretorius, Lietuvių Akademinio Sambūrio atstovas, nariai — dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, Monika Jonynienė ir J. Šiaučiulis — LB atstovas. 500 dol. premija paskirta didele balsų dauguma. Premiją kas antri metai skiria Lietuvių Akademiniis Sambūris Montrealy už išieivijoj išleistas, dar nepremijuotus grožinės literatūros knygas.

— Lietuvių pranciškonų vadovybės susirinkimas įvyks rugsėjo 26 Brooklyne. Be provincijolo T. Jurgio Gailiūšo ir viceprovincijolo T. Pranciškaus Giedgaudo susirinkime dalyvaus patarėjai: T. Leonardas Andriekus, T. Placidus Barius, T. Paulius Baltakis, T. Augustinas Simanavičius ir provincijos sekretorius T. Bernardinas Grauslys.

— Solistai Dana Stankaitytė, Stasys Baras ir Jonas Vaznelis rugsėjo 23 koncertuos Hartforde, Conn. Jiem akomponuos muz. Alvydas Vasaitis.

— PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas Vaclovas Kleiza iš Chicagos ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė iš Toronto rugsėjo 2-3 lankėsi Dainavoj, Mich., ir dalyvavo Ateitininkų Federacijos tarybos posėdžiuose. Jie pasveikino Ateitininkų Federaciją PLB valdybos vardu, padėkojo už ateitininkų paramą Bendruomenei ir prašė jų talkos kitais metais įvykstančiam pasaulio lietuvių jaunimo kongresui.

— Ateitininkų Federacijos vado ir kontrolės komisijos rinkimai planuojama prarvesti šį rudenį. Vyriausia rinkimų komisija bus sudaryta iš Los Angeles ateitininkų. Ten rinkimų reikala rūpinasi Los Angeles sen draugių pirmininkas Antanas Polikaitis.

— Lietuvių fotografų septintoji foto darbų paroda Chicagoj, Čiurlionio galerijoje Jaunimo Centre, įvyks lapkričio 3-12.

— PLB kontrolės komisija, išrinkta penkeriem metam PLB seime Toronte, posėdžiavo rugsėjo 1 Detroite ir savo pirminku išsirinko inž. Vytautą Kutkų, o sekretorium Joną Urboną. Kiti komisijos nariai yra dr. Adolfas Damušis, dr. Kęstutis Keblys ir inž. Jurgis Mikaila.

— Vincentas Liulevičius parąšė studiją (arti 2000 psl.) "Amerikos lietuvių savarankiška ekonominė veikla". Ją sudaro devyni skyriai: žemės ūkis, nejudamojo turto savininkai, įnamių laikymas, amatai, pramonė, prekyba, finansai, profesionalai ir verslininkų organizuotė. Tai studija, kurios iki tol neturėjome, ir daugelio metų darbo išdava. Autorius ieško leidėjo. Kas ryžtųsi ją išleisti, siūlome kreiptis į autorių raštu (6540 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629) arba telefonu 776-1275.

XII MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĘ PRISIMENANT

A. MASIONIS
Fair Lawn, N.J.

5

Grupinis mokinių paskirstymas

Šis klausimas buvo iškeltas ne tik grupinės paskaitos metu, kai dr. S. Ramanauskienė, kun. J. Vaišnys, SJ, ir R. Penkiūnienė svarstė "Efektyvių lietuvių kalbos mokymą dabartinėje lituanistinėje mokykloje", bet dar ir prieš tai gana plačiai šiuo klausimu buvo pasisakyta A. Rinkūno taip pat grupinėje paskaitoje apie lietuviškai nekalbančiųjų mokymą, apie kurį jau buvo rašoma praėjusiame Darbininko numeryje.

Kadangi grupinis mokinių suskirstymas lengvai įvykdomas lituanistinėje mokykloje ir išeina į naudą ir mokytojams, ir mokiniams, ir tėvams, tai, praleisdamas tuo tarpu kitus efektyvius mokymo būdus, noriu pabrėžti ypatingai šį grupinio suskirstymo metodą ir rekomenduojau su juo gerai susipažinti.

Grupinio mokinių suskirstymo nauda

Nereikia būti mokytoju. Mes visi iš savo patirties labai gerai žinome, kad Lietuvos mokykloje, ir bet kurioje mokykloje, net ir pačioje geriausioje ir normaliausioje klasėje mokinių lygis niekada nebuvo vienodas. Buvo ir labai gerosios klasės ir penketukininkų, ir vidutinių, ir vos į klasę persiritusių, ir perkeltų su vienu nepatenkinamu pažymiu. Dar didesnis nevienodumas randamas šiandien lituanistinėje mokykloje tremtyje. Priežastčių nereikia daug ieškoti. Tas priklauso nuo šeimos, iš kurios vaikas į mokyklą ateina.

Šitoks nevienodas klasės lygis nepaprastai apsunkina mokytojo darbą ir dažnai priveda ne tik mokytoją, bet ir mokinį prie nusivylimo: mokytoją, kad jis, vargdamas su tokia klase visus metus, negali pasiekti norimų rezultatų su silpnaisiais ir nustoją geresnių mokinių, kurie viską greitai perpranta ir pradeda mirtinai tokioje klasėje nuobodžiauti, nes mokytojas silpniesiems vis pakartotinai aišina šiemis, geresniesiems, jau gerai žinomis ir seniai išmokus dalykus; silpnesnį mokinį priveda prie nusivylimo tai, kad jis dažnai jaučia, jog didelė klasės dalis laiko jį neišmanėliu ir juo bodisi.

Cia ir ateina į pagalbą skirtingas mokinių sugrupavimas: ne tradicinis, pagal amžių, bet pagal mokinio sugebėjimą sekti vienos ar kitos klasės kursą. Pradžioj mokslo metų patikrinamas mokinių sugebėjimas ir nustatoma, kuriai grupei jis tinka. Kas vos tesugeba paskaityti ar parašyti, nors ir būtų jau gerokai pažėgjęs, skiriamas į pirmąją grupę; kas sugeba daugiau už minėtąjį, nors ir būtų žymiai jaunesnis, skiriamas į aukštesniąją grupę; ir t.t. Šitoks suskirstymas yra ypač reikalingas ir naudingas lietuvių kalbos klasėse. Geografijos, istorijos ir kitose klasėse, kur reikalingas ne tiek taisyklingas kalbos žinojimas, kiek bendras supratimas, mokinius gali būti normalioje grupėje pagal savo amžių; bet kai ateina lietuvių kalbos pamoka, jis eina į tą grupę, į kurią paskirtas, ir mokosi joje su tokiais mokiniais, kurie yra jo lygio.

Šitoks grupinis paskirstymas buvo labai sistemingai, su specialiai paruoštais egzaminais, prieš porą metų prarvestas lituanistinėje Kristijono Donelaičio mokykloje Washingtone, D.C. Idomu, kad tokio paskirstymo Washingtone nerėjo ne tik mokytojai, bet ir tėvai. To projekto autorė Rūta Penkiūnienė plačiai supažindino studijų savaitės dalyvius, kaip tai buvo įvykdyta.

Kai kam gali atrodyti, kad tėvams ir vaikams gali būti nepatogu ir nesmagu, kai vaikas, jau gerokai užtejęs, yra skiria-

mas į žemesnę ar net žemiausią grupę, ypač kai jis yra visai gabus ir pažangus kituose dalykuose. Bet iš tikrųjų kas geriau: ar būti paaugusiu ir savo amžiaus grupėje vilktis paskutiniu, ar žemesnėje grupėje būti lygiu su kitais ar gal net ir pranašesniu už juos. Šitai supratę, tėvai ne tik nebuvo prieš šį planą, bet jį noriai parėmė, nes tikėjosi, kad ir vaikai vienodesnėje grupėje kitaip jausis ir geriau mokysis ir kad apskritai bus pasiekti geresni rezultatai. Tas ir pasitvirtino.

Šis planas iš tikrųjų nėra originalus. Jis, kaip paaiškėjo iš A. Rinkūno pranešimo ir diskusijų, su pasisekimu vartojamas daugelyje JAV, Kanados ir kitų kraštų mokyklų.

Mokymo individualizavimas

Kartu su grupiniu mokinių suskirstymu ranka rankon eina ir individualus mokymas toje pačioje klasėje. JAV ir Kanadoje jau beveik visose mokyklose reikalaujama, kad, susipažinus su savo klasės mokinių individualiais sugebėjimais, būtų, kiek tik įmanoma, mokomoji medžiaga ir pats mokymas individualizuojamas, atsižvelgiant į atskiro klasės mokinio pajėgumą.

Kadangi mūsų lituanistinių mokyklų klasės yra dažnai mažos, ir net labai mažos, tai šį metodą ne tik galima, bet ir reikia panaudoti. Nebūtina, kad kiekvienas mokinyas darytų ką nors kita, bet toje pačioje klasėje, kad ir mažoje, gali būti dvi, trys grupelės. Kai mokytojas dirba kurį laiką su tais, kurie blogai skaito, kitų dviejų grupių mokiniai vieni gali rašyti iš knygos, kiti raštu, sąsiuvinį ar lentoje, linksniuoti ar asmenuoti ir pan. Šitoks metodas palengvins ir mokytojo, ir mokinio darbą. Visi klasėje bus užsiėmę, ir niekas nenuobodžiaus.

Mokytojas turi susipažinti su naujaisiais metodais ir panaudoti juos praktikoje

Dėl to buvo studijų savaitėje priimti šiuo reikalu ir nutarimai. Pirmiausia buvo nutarta pagedauti, kad mokytojai, ypač vyresnieji, nepasiliktų stagnacijoje ir nesilaikytų visą laiką tų pačių metodų, bet susipažintų su gyvenamo krašto pedagoginiais ir metodiniais laimėjimais, juoba, kad jų mokiniai visą savaitę pagal naujus metodus mokosi ir jiems, mokiniams, būtų daug lengviau, jei jie bent panašų prie dalyko priėjimą rastų ir lituanistinėje mokykloje. Jaunesnieji mokytojai turėtų viską daryti, kad galėtų pasinaudoti studijų savaitės ir mokytojų konferencijų teikiamomis galimybėmis bei vasaros lituanistiniais kursais periodiškai pasitobulinti ir dėstomame dalyke, ir metodikoje. Buvo rekomenduojama kreipti daugiau dėmesio į besikeičiantį ir nevienodą mokinių pajėgumą lituanistinės mokyklose, tam pritaikant mūsų programas, mokymo priemones ir metodus. "Pirmasis žingsnis ta kryptimi", pabrėžiama nutarime, "būtų programų peržiūrėjimas ir perėjimas į grupinį mokymą, šiuo metu jau praktikuojamą kai kuriose mokyklose." (Bus daugiau)

PAVOGTAS GALDIKO PAVEIKSLAS

Margas šių dienų gyvenimas: niekas nėra saugus gatvėj nei namie. Štai rytą žmogus išvyksta į tarnybą. Grįžęs po darbo, randa sujauktą butą.

Susijaudinęs puola iš vieno kampo į kitą, tuoj pasigenda daugelio drabužių ir geresnio apavų. Televizija, radijas ir kiti patrauklesni daiktai tebėra vietoj.

Pažvelgia į sieną, kur buvo sukabinta keletas įvairių menininkų darbų — paveikslų, ir tuoju pamato tuščią vietą, kur kabėjo labai pamėgtas Adomo Galdiko kūrinys.

Balfo centre Chicagoje spaudos konferencija — susitikimas su Aleksandru Skopu, kuris, Balfo padedamas, neseniai atvyko iš Lietuvos pas savo šeimą. Iš k. Aleksandras Skopas, Balfo vicepirm. kun. Ansas Trakis, sekretorius Algirdas Puzauskas, Balfo pirmininkė Marija Rudienė. Nuotr. V. Noreikos

SOL. RIČARDAS DAUNORAS DAINUOJA NEW YORKE

Pasakoja pats solistas, apsilankęs Darbininko redakcijoje

Solistas Ričardas Daunoras, įžymaus solisto Vaclovo Daunoro brolis, dar tik 1976 birželio mėnesį gastrolių metu Paryžiuje pasitraukęs iš Sovietų Sąjungos ir paprašęs azylio teisių, rugpiūčio 31 atskrido į New Yorką ir už keletos valandų jau buvo Darbininko redakcijoje. Jis čia pasakojo apie savo gastroles ir apie koncertus, kuriuos PLJ Sąjunga rengia Kanadoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Koncertavo Australijoje

Kviečiamas Australijos Lietuvių Bendruomenės, jis liepos 22 išskrido iš Vokietijos į Australiją koncertų gastrolėm. Australijoje jis turėjo 6 sėkmingus koncertus: Sydnėje, Brisbanėje, Melbourne, Geelonge, Canberroje, Adelaidėje.

Turėjo progos pamatyti gražiuosius operos rūmus Sydnėje. Tai ešą vieni iš gražiausių operos rūmų pasaulyje. Ten matė ir dvi operas — Mozarto "Figaro vestuves" ir Bellini — "Normą."

Koncertai JAV ir Kanadoje

Koncertuoti į Ameriką jis atvyko jau antrą kartą. Pirmą kartą lankėsi praėjusiais metais. Šiemet iniciatyvos ėmėsi Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga su Kanados ir JAV Sąjungos valdybomis. Ji sudarė koncertų planą, visą maršrutą ir pakvietė šį jauną iškilų solistą. Pakviesdami nori paremti jo muzikines studijas ir drauge telkti lėšas jaunimo kongresui, kuris bus ateinančiais metais Anglijoje ir Vokietijoje.

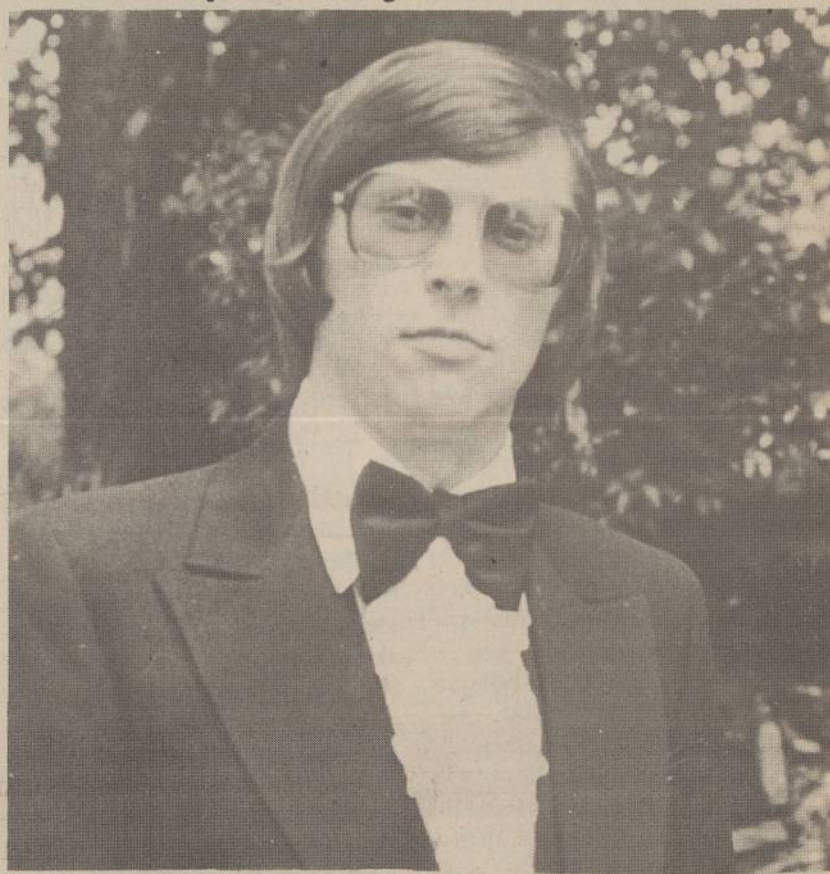
Koncertų planas yra toks: rugsėjo 10 — Ottawoje, rugsėjo 16 — Montrealy, rugsėjo 23 — Bostone, spalio 1 — New Yorke, Carnegie Recital salėje, spalio 7 — Philadelphiajoje, spalio 14 Rochesterio, spalio 22 — Hartforde, Conn., spalio 26 — St. Petersburg, Fla., spalio 29 — Clevelande, Ohio. Tada per New Yorką grįžta į Vokietiją studijų test.

Repertuaras visur tas pats. Pirmoje dalyje lietuvių kompozitorių kūriniai, antroje dalyje — klasikiniai kūriniai, operų ištraukos.

Akomponuoja vietos muzikai. Lankydamsis redakcijoje, jis dar ir nežinojo, kas ir kur akomponuos. Prisiminė tik koncertą Montrealyje, kur ten jį pianu palydės Mme Roch. Dabar paaiškėjo, kad New Yorke jam akomponuos pianistė Dalia Sakaitė.

Apie tą apiplėšimą tuojau praneša būtų administracijai, kuri su apgailestavimu pareiškia, kad šiais laikais nėra saugių užraktų, kurių vagys neatsidarytų... Tai atsitiko daugelio būtų namuose su saugiu užraktu, dieliam Washington, D.C., mieste.

T.D.

Solistas Ričardas Daunoras, kuris šiuo metu gastroliuoja koncertuodamas Kanadoje ir Amerikoje.

Kitos gastrolės

Šiemet jis dar gastroliavo Anglijoje, dainavo Londone ir Nottinghamame, liepos pradžioje, vieno kunigo kviečiamas, koncertavo Šiaurės Italijoje.

Anksčiau jis yra koncertavęs Suomijoje, Danijoje, Belgijoje, Vokietijoje ir Jugoslavijoje. Briuselio operoje dainavo Aidos operoje karaliaus vaidmenį. 1977 metų gastrolėse Amerikoje jo koncertai buvo Chicagoje, Detroite, Hamiltone, Toronte.

Mokosi Stuttgarte

Remiamas lietuvių, jis įstojo į Stuttgarto aukštąją mokyklą — Hochschule fuer Musik. Čia rengiami operos dainininkai. Jo dainavimo profesorius yra San-

dor Konja, operų roles moko prof. Nagora.

Stuttgarte gyvena studentų bendrabuty. Studijom yra patenkintas. Studijuoti dar liko dveji metai. Tada jis gaus mokyklos diplomą.

Studijas įgalina lietuvių privati parama ir jo rengiami koncertai.

Jis yra gimęs 1944 Žagarėje. Baigęs gimnaziją, įstojo į Vilniaus konservatoriją. Tą konservatoriją baigė 1972, metus dirbo Lietuvos ansamblyje, paskui buvo priimtas į Vilniaus operą. Išdirbo tris sezonus, iš ten buvo perkeltas į Kauno muzikinį teatrą, kur dalyvavo Kornevilio varpuose, Svajonių tilte, Sevilijos kirpėjuje ir kituose operų bei operečių pastatymuose. (p.j.)

FT. MYERS, FLORIDA

Ji lietuvaite, ne rusė

Neseniai Fort Myers News Press dienraštis buvo išspausdinti du aktualūs laiškai, parašyti Irenos Lukauskienės ir Leono Knopfmilero.

Apie V. Petkų

I. Lukauskienės laiškui redakcija rugpiūčio 27 parinko antraštę "Sovietų neteisiškumas pagrįstai pasmerktas". Rašydama vietinio Lietuvos Laisvės Forumo vardu, ji pritarė plačiai girdimam pasipiktinimui dėl Ginzburgo ir Ščaranskio bylų, bet apgailestavo aiškiai matomą laisvojo pasaulio diskriminaciją prieš lietuvių rezistentą Viktorą Petkų.

"Priedu jis kovoją už laisvę ir apsisprendimą lietuvių tautos, kuri reikalauja ne tik žmogaus teisės emigruoti, bet taip pat, kad Sovietai paliktų Lietuvos teritoriją ir nutrauktų neteisėtą Lietuvos okupaciją. Tai yra klasitingo 1938 sudaryto Hitlerio-Stalino pakto rezultatas."

Rugsėjo 2 buvo išspausdintas Knopfmilero laiškas — "Lietuvė atletė". Laiške nurodyta to paties laikraščio anksčiau parašyta klaida, pavadinant "ruse" pasaulio šuolio į tolį čempionę Vilhelminą Bardauskienę. Knopfmileris nurodė, kad ne kiekviena moteris Sovietijoje yra "rusė", ir dar pridėjo, kad Lietuva yra Sovietų Sąjungos okupuota.

Nėra abejonės, kad tai geras metodas paskleisti tiesą plačioj sportu besidominčio visuomenėj.

V.B.

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išeivijoje. Ar juos prenumeruoti? Metinė prenumerata 15 dol. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LF BIČIULIŲ STUDIJŲ SAVAITĖ DAINAVOJE

Prof. Klimo ir prof. Remeikio paskaitos

Rugpiūčio 10, ketvirtadienio vakarą, kalbėjo prof. dr. Antanas Klimas, kuris buvo ką tik atvykęs iš lituanistinių kursų. Jo paskaitos tema buvo „*Lietuvių kalbos ateitis*“.

Jis pažvelgė į lietuvių kalbos praeitį ir dabartį. Dar 18, 19 ir 20 amžiuje buvo bijomasi, kad lietuvių kalba gali išnykti. Ir ta baimė buvo tikra, nes lietuvių kalbos ribos vis siaurėjo. Tik atgavus nepriklausomybę, lietuvių kalbai buvo atvertos durys į visą viešąją valstybinę gyvenimą. Bet 1940 okupantas vėl užėmė Lietuvą, vėl kilo klausimas — kas bus?

1946-1953 metų laikotarpį daug sunaikinta partizanų, daug ištremta. Taip buvo žiauriai sunaikintos lietuviškai kalbančios gretos. Bet po Stalino mirties 1953 atėjo atolydis, ir atsirado šiek tiek daugiau laisvės ir lietuvių kalbai. Į gyvenimą atėjo nauja karta. Didysis fizinio sunaikinimo pavojus buvo praėjęs. Palengvėjo sąlygos lituanistiniam mokslui. Pradėta leisti keletas žurnalų grynai kalbos mokslo reikalam.

Dabartinė lietuvių kalbos padėtis buvo nušviesta iš teigiamos ir neigiamos pusės.

Prof. dr. Tomas Remeikis LFB studijų savaitėje Dainavoje. Nuotr. V. Mazelio

tema buvo „*Politinė mintis Lietuvoje: Aušros ir nacionalinio fronto programos*“.

Apžvelgė disidentų judėjimą Lietuvoje. Jų esą trys grupės:

1) komunistų partijos nariai, kurie dalyvauja režime, bet siekia tautinio komunizmo; 2) po 1956 atsirado žmonių, kovojančių už grynai lietuvių tautinius kultūrinius reikalus; 3) po 1970 atsirado grupė, kurioje susitelkė nacionaliniai politiniai kovotojai, siekiant laisvės Lietuvai.

Partizaninės kovos buvo reikalingos, nes jos turėjo didelį poveikį tautai. Pačioje Lietuvoje sumažėjo teroras, bet jau 1959 pradėtas valymas, nes buvo nueita kiek tolokai laisvėjimo keliu.

Prasidėjęs disidentų sąjūdis plėtėsi. Jau 1966 pradėtos kelti jiems bylos. Disidentinis sąjūdis pasiekė ir Lietuvą. Pradėta leisti pagrindinė spauda. Sąjūdis ypač sustiprėjo po Romo Kalantos susideginimo 1972.

Toliau prelegentas kalbėjo apie pagrindinį leidinį Aušrą ir jį laikė L.K. Bažnyčios Kronikos satelitu, nes Aušra bando susieti tautos išlaikymą su tikėjimo išlaikymu.

Nacionalinis liaudies frontas esąs neaiškus, nes visa terminologija paimta iš marksistinės pasaulėžiūros. Bet atrodo, kad ir jis yra autentiška grupė. Jo pažiūros sutampa su komunistinės Kinijos koncepcijomis. Kviečia komunistus atsitraukti nuo senų idėjų ir reikalauti nepriklausomos Lietuvos.

Po paskaitos buvo keletas klausimų, į kuriuos prelegentas mielai atsakė. A.K.

Kultūriniai renginiai Kennebunkporte (3)

VASARVIETĖS CHORO KONCERTAS. VARGONŲ REČITALIS. IZIDORIAUS VASYLIŪNO KONCERTAS

Kasmet čia rengiamas vasarvietės choro koncertas. Choras sudaromas iš atostogaujančių dainininkų, įvairių choro narių. Iniciatyvos ėmėsi smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Parenkamas nesunkus, visiems žinomas repertuaras, taip su pora repetičių choras pasirodo scenoje. Prie tokio koncerto dar prijungiama šis bei tas, atskirų solistų pasirodymai.

Šiemet prieš pat choro koncertą pasirodė solistas Vaeovas Verikaitis su žmona Elenute. Jis entuziastingai įsijungė į choro eiles ir pažadėjo dar solo dainuoti. Įsijungė į chorą ir pianistas Saulius Cibas.

Pradeda jungtinis choras
Vasarvietės choro koncertas buvo rugpiūčio 11, penktadienį, 9 v.v. didžiojoje salėje. Choro dalyviai apsirengę neformaliai, prisitaikę prie vasarotojų stiliaus. Vyrai buvo vienasmarškiniai ir be kaklaraiščių. Net ir smuikininkas Izidorius Vasyliūnas buvo vienasmarškinis. Chorui akomponavo Vytenis M. Vasyliūnas.

Koncertą pradėjo jungtinis choras. Jis atliko: Br. Budriūno — Tėviškėlė, partizanų dainą — Stoviu aš parimus, dvi liaudies dainas — Oi močiut, motinėle ir Už jūrelių, už marenėlis ir žodyne.

Dainuoja solistas Verikaitis
Solistas Vaeovas Verikaitis buvo parengęs retai girdimų dainų programą. Jam akomponavo Saulius Cibas. Jis atliko: K.V. Banaičio — Pabėk, bareli, V. Jakubėno — Sutemo naktis, St. Šimkaus — Išėjo tėvelis, V. Klovos — Rudenio arimuos. Bisiui — Kur bakūžė samanota.

Grižta chorai

Toliau vyrų choras padainavo dvi dainas: J. Strolis — Tykus buvo vakarėlis, K.V. Banaičio — Pakirsiu berželį; moterų choras — A. Bražinsko — Nemunėlis; vyrų choras — K.V. Banaičio — Žygis į Vilnių.

Arijos

Įtarpui solistas V. Verikaitis padainavo dvi arijas: Sudiev

tau paskutinis — iš operos Simon Bocanegra — G. Verdi; Gasparo ariją iš operetės Corneville varpai, muz. R. Planquette. Bisiui — Basčiaus pasaulį daugel metų ...

Baigia choras

Koncerto pabaigai mišrus choras atliko Č. Sasnausko — Karvelėlis, solo dainavo Bronė Stravinskienė. Pabaigai — Eism, broleliai, namo — liaudies dainą.

-o-

Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, padėjo visiems programos dalyviams ir drauge pasveikino Tėv. Jurgį Gailiūšį, pranciškonų provincijolą, kuris tą dieną minėjo savo kunigystės sukaktį. (I kunigus įšventintas 1940 rugpiūčio 11). Choras scenoje ir visa publika sugiedojo Ilgiausių metų.

Provincijolo rūpesčiu po koncerto bibliotekoje visiems koncerto dalyviams ir jų šeimoms buvo gražios vaišės, kur vėl choristai gražiai ir spalvingai dainavo.

Visam koncertui vadovavo ir dalyvius pristatė Elena Vasyliūnienė.

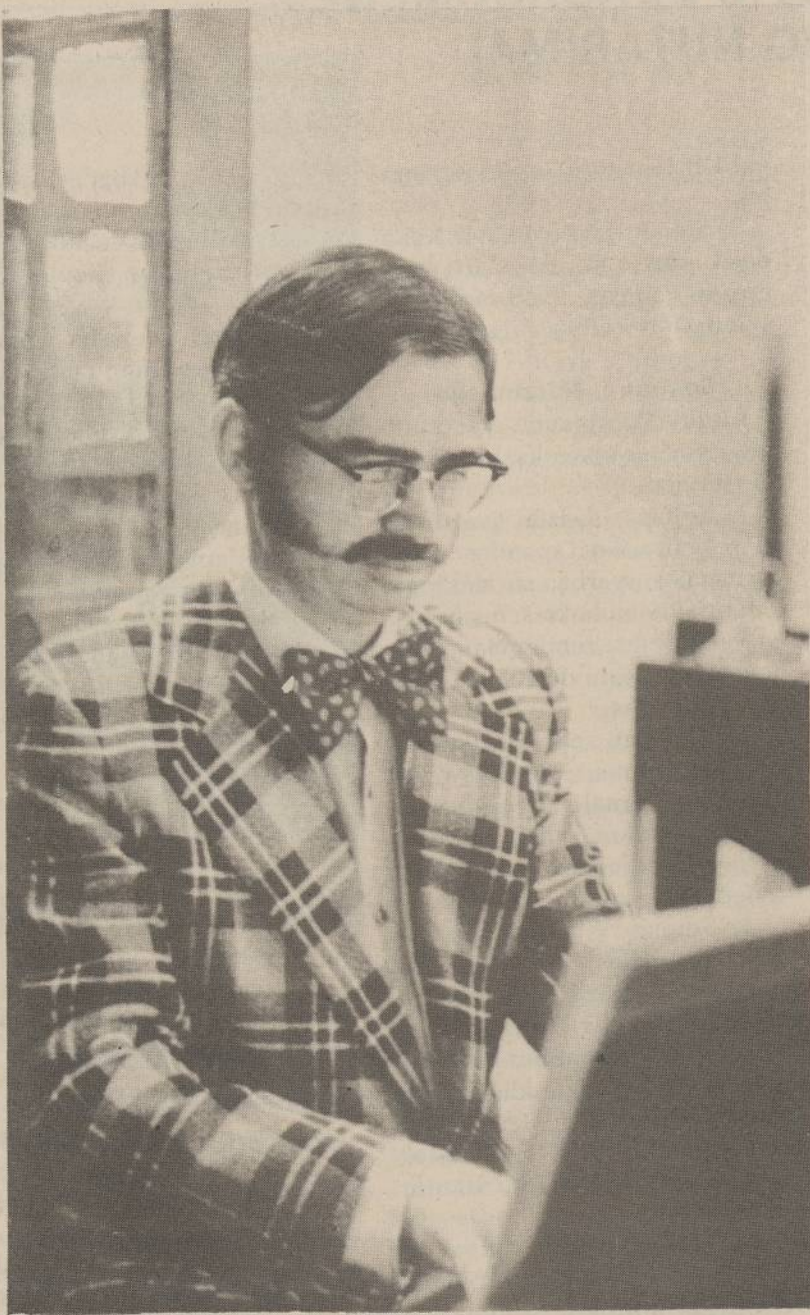
Vargonų rečitalis

Rugpiūčio 12, šeštadienį, 8 v.v. vienuolyno koplyčioje buvo vargonų rečitalis, grojo Vytenis M. Vasyliūnas.

Jau pati vienuolyno koplyčios aplinkuma sukuria tinkamą atmosferą vargonų muzikai. Pro spalvotus vitražus plūsta vakarinės šviesos. Viskas švelniai tirpsta, tik kur ne kur ryškėja apšviesti reljefai, sienų akcentai. Jauties kaip kokiame teatre, kur gero režisieriaus viskas surežisuota koncertui.

Programoje buvo tik trys autoriai. Pradžioje pagrojo Johann Sebastian Bacho — Preludą ir fugą Es dur. Kūrinys neilgas, užtrukęs apie 8 minutes.

Šio koncerto centras buvo Juliaus Gaidelio Vakarų meditacija. Abu Vasyliūnai į savo koncertus įtraukia ir lietuvių muzikų kūrinį, net prašo specialiai jiems parašyti. Ir šis J. Gaidelio kūrinys, užtrukęs nepilnas 6 minutes, buvo spalvingas, nuotaikingas, pradžiuoginęs visus.

Vytenis M. Vasyliūnas surengė vargonų muzikos koncertą vienuolyno koplyčioje Kennebunkporte, Maine. Tas koncertas buvo rugpiūčio 12. Nuotr. P. Bivainio

nei muzikai. Grojo Izidorius Vasyliūnas — smuiku, Vytenis M. Vasyliūnas — fortepijonu, o Elena Vasyliūnienė padarė įvadą ir apibūdino kiekvieną kūrinį.

Programoje — trys kūriniai

Šio koncerto programai buvo parinkti trys kompozitoriai. Pradėjo Johannes Brahms sonata G dur, opus 78.

Koncerto centru buvo Juliaus Gaidelio sonata E moll. Pabaigai Edvardo Griego sonata G dur, opus 13). Visos sonatos turėjo po tris dalis.

Šia kilnia ir tauria muzika ir buvo baigti šio sezono kameriniai koncertai Kennebunkporte.

Tą pačią dieną prasidėjo ateitininkų sendraugių savaitė su savo programa ir savo koncertu bei literatūros vakaru. Apie tai kitą kartą. (p.j.)

(Bus daugiau)

Philadelphia, Pa.

LIETUVIŲ NAMŲ GEGUŽINĖ

Mūsų kolonijoj rudens sezoną pradėjo Lietuvių namai tradicija tapusia gegužine, kuri buvo gražiame parke už miesto. Tai buvo lyg koks atsisveikinimas su vasara.

Lietuvių namų valdyba gegužinę gerai išreklamavo, tai žmonių susirinko per 300. Tai senosios ir jaunosios kartos žmonės, Lietuvos vyčiai. Buvo nemaža ir lenkų, nes gegužinė vyko jų parke ir šokių grojo jų orkestras. Negausiai mūsų kolonijai sutraukti tokį skaičių žmonių yra gana retas dalykas.

Buvo šokių varžybos. Šokių pertraukų metu akordeonu linksmino Jonas Puodžiūnas, kuris talkina tautinių šokių grupei Aušrinei.

Antanas Šalčiūnas, iš Kanados, paskaitė humoristinių eilėraščių. Gegužinės didžiulė atrakcija buvo loterija. Stambiausius fantus laimėjo: B. Valašininė — spalvotą televiziją, Rumkevičius — 24 butelių gėrimų krepšį. Dail. J. Paštuko paveikslas teko nežinomos tautybės asmeniui.

Lietuvių namų vadovybė džiaugiasi, kad gerai praėjo gegužinė, kad turės gražių pajamų. Vincas Šalčiūnas, Lietuvių namų prezidentas, yra labai dėkingas visiems, kurie bet kuo prisidėjo prie gegužinės pasisekimo.

Rengiamas bazaras

Tolimesniam lėšų telkimui lapkričio 24, 25 ir 26 rengiamas bazaras, kuriame bus galima įsigyti lietuviškais ornamentais papuoštų meno kūrinių, knygų, plokštelių ir kitokių įdomių dalykų. Veiks virtuvė su lietuviškais valgiais, šokių orkestras. Visose trijose salėse bus vienokios ar kitokios programos. Visi maloniai kviečiami ir laukiami.

Lietuviški pietūs

Kiekvieno mėnesio pirmą ir trečią sekmadienį nuo 12 iki 3 v. popiet yra gaminami lietuviškų valgių pietūs. Kartais būna ir kultūrinė programa.

Jau ruošiamasi tradiciniam N. Metų sutikimui.

Lietuvių namų rūpesčiai

Lietuvių namai vis dar įklimpę bėdose. Jau penkeri metai valdybai labai ryžtingai pirmininkauja Vincas Šalčiūnas. Jam daug talkina A. Surdėnas, Lietuvių namų tarybos pirmininkas. Talkina ir kiti, kurie nori, kad namai taptų mūsų kolonijos kultūrinio gyvenimo centru.

Edmundas Drąsutis, senas Philadelphijos gyventojas, dalyvavo Lietuvių Dienose Toronte. Ten jį ištiko dalinis paralyžius. Kanadoj gydėsi 2 mėnesius. Šiuo metu grįžo Philadelphijon ir sveiksta namuose.

B.V.

— T. Jurgis Gailiūsis, OFM, pranciškonų provincijolas, spalio 7 išvyksta į Santa Barbara, Calif., dalyvauti Amerikos, Anglijos, Kanados, Airijos, ir Australijos pranciškonų provincijų vienos savaitės suvažiavime. Šiame suvažiavime be kitų įvairių reikalų bus pasirušta naujo pranciškonų ordino generolo rinkimam. Rinkimai bus per ateinančias Sekmines Asyžiu.

— Vytautas Kamantas, PLB valdybos pirmininkas, rugsėjo 2 Clevelande aplankė PLB garbės pirmininką Stasį Barzduką, jam perdavė PLB seimo ir naujosios PLB valdybos sveikinimus, paformavo apie PLB valdybos planus ir pasitarė apie „Pasaulio Lietuvio“ leidimą, jaunimo kongresą ir kitus PLB darbus.

Vaeovas Kleiza, PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas, gavo iš Vatikano valstybės sekretoriaus kardinolo Jean Villot padėkos telegramą už Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vardu pasiųstą užuojautą popiežiui Pauliui VI mirus. Naują popiežių išrinkus, V. Kleiza pasiuntė PLB vardu sveikinimą naujam popiežiui Jonui Pauliui I.

— Californijos Lietuvių Diena, organizuojama LB Vakarų apygardos valdybos, įvyks rugsėjo 23-24. Programoje pianistės R. Apeikytės ir solisto R. Strimačio iš Kanados koncertas, dail. A. Variakojienės meno paroda, kun. A. Kezio naujais filmai, sporto šventė, LB Vakarų apygardai vadovauja valdybos pirm. V. Vidugiris.

— Detroit, Mich., naujos Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos penkmečio sukaktis bus švenčiama rugsėjo 30 su koncertu ir baliumi. Meninę programą atliks solistė Gina Čapkauskienė iš Montrealio. Jai akomponuos muz. Jonas Govėdas iš Toronto. Penkmečio proga numatytas išleisti specialus leidinėlis.

— Antanas Juodvalkis, PLB valdybos sekretorius, rugsėjo 2-4 dalyvavo Korpi Neo-Lithuania vyriausios valdybos suruoštamą savaitgalio suvažiavime Tabor Farm, Mich., ir pasveikino visus dalyvius PLB valdybos vardu. Jis padėkojo neolitanam už jų talką LB darbuose ir prašė visų paramos ateity.

— Daina Kojelytė, turinti magistrės laipsnį iš mokslinės informacijos srities ir magistrės laipsnį iš bibliotekinkystės, dirbanti Illinois universiteto medicinos mokyklos bibliotekoje, buvo paaugštinta į asistentę profesorę. D. Kojelytė yra naujosios PLB valdybos sekretorė.

— Kazys Barėnas yra parašęs didoką romaną, kurio pagrindinis veikėjas yra „Tūboto gaidžio metų“ Ignacas, persikėlęs į miestą. Šį romaną greičiausiai išleis A. Mackaus vardo knygų leidimo fondas Chicagoj.

Pasaulio Lietuvio rugsėjo mėnesio numerį, skirtą PLB seimo darbams atžymėti, dabar redaguoja PLB valdybos sekretorius Antanas Juodvalkis (6620 So. Rockwell St., Chicago, IL 60629). Nuo spalio mėnesio Pasaulio Lietuvių tvarkys redakcinis kolektyvas: PLB valdybos vicepirmininkas Romas Sakadolskis, buvęs PLB valdybos vicepirmininkas Romas Kasparsas ir Klemensas Dėdela. Vykdydama PLB seimo nutarimus, naujoji PLB valdyba leis Pasaulio Lietuvių kiekvieną mėnesį.

— Michael Bourdeaux parašyta knyga „Land of Crosses“ šį rudenį išeis Anglijoje. Knyga nušviečia religinį ir tautinį pasipriešinimą Lietuvoje 1940-1978 laikotarpyje. Autorius, anglikonų kunigas, yra Religijos ir Komunizmo Studijų Centro (Kent College, Kent) direktorius. Knygą leidžia St. Augustine Press. (E)

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PENKTOJO SEIMO NUTARIMAI

3

6. Seimas skatina Lietuvii Bendruomenę minėti tautai reikšmingą Vilniaus Universiteto 400 metų sukaktį.

7. Seimas skatina Lietuvii Bendruomenę ir Jaunimo Sąjungą derinti savo švietimo pastangas.

Jaunimo reikalai.

1. Seimas ragina PLB valdybą visomis išgalėmis remti IV-tą Pasaulio Lietuvii Jaunimo Kongresą, kuris įvyks 1979 Europoje.

Kongresui lėšos telkiamos bendrai PLB valdybos ir PLJ Sąjungos.

2. Seimas siūlo PLB valdybai sudaryti PLB Konstitucijos keitimo komisiją reikalingiems papildymams pateikti.

3. Pasaulio Lietuvii Jaunimo Sąjungos prašomas Seimas pritaria, kad PLB garbės teismo ir kontrolės komisijos kompetencijos būtų išplėtos ir Pasaulio Lietuvii Jaunimo Sąjungai.

4. Seimas pritaria Jaunimo Sąjungos pastangoms, kad 1980 Maskvoje įvyksiančioje olimpiadoje okupuotos Lietuvos lietuviai sportininkai būtų vadinami lietuviais ir kad jų pavardės būtų tariosios lietuviškai.

5. Seimas nutaria, kad PLB valdyba, nustatydamas atstovų skaičių kraštams, rekomenduotų Kraštų Bendruomenėms ir savo Krašto atstovų tarpą įtraukti ir Krašto LJS valdybos pirmininką arba jo atstovą pagal to Krašto rinkimų tvarką.

Sporto reikalai

1. Seimas sveikina Šiaurės Amerikos Lietuvii Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos ir Australijos Sporto Sąjungos ryžtą įsijungti į Pasaulio Lietuvii Bendruomenę ir tapti organine PLB dalimi.

2. Seimas nutaria, kad PLB valdyba kooptuotų vieną narį specialiai sporto reikalams, ir rekomenduoją, kad Kraštų ir apylinkių valdybos padarytų tą pat.

3. Seimas skatina sportuojantį jaunimą stiprinti visose sportinio veikimo srityse darbštumą ir pilniau įsijungti į bendrą kultūrinį ir tautinį išsivijimo gyvenimą, o per sportą palaikyti ryšius ne vien tik tarp įvairių kartų, bet ir tarp atskirų kraštų lietuvių, siekiant įgyvendinti sportinio solidarumo ir asmens auklėjimosi pradus, grindžiant tauriu lietuvišku elgesiu.

PLB valdybos lėšos

1. Kraštų Bendruomenių valdybos yra prašomos per savo padalinius ruošti Vasario 16 minėjimus, jų metu telkti lėšas Lietuvos laisvinimui ir lietuviybės išlaikymui pagal aukotojo valią ir bent trečdalį šių lėšų skirti PLB valdybai.

2. Visos Kraštų valdybos raginamos sumokėti PLB valdybai ne mažiau kaip 15% tautinio solidarumo įnašų, kaip to reikalau-

ja PLB Konstitucijos 33 paragrafas.

3. Seimas prašo JAV ir Kanados Lietuvii Fondus skirti stambesnes sumas PLB valdybos švietimo ir kultūros darbams.

Spauda ir Informacija

Lietuviška spauda yra tautinės gyvybės apraiška, ypač svarbi išsivijai.

1. Seimas, didžiai įvertindamas lietuviškos spaudos ir informacijos svarbą, su dėkingumu prisimena laikraščius ir radijo valandėles, remiančias ir palaikančias Lietuvii Bendruomenės pastangas.

2. Retėjant spaudos bendradarbių eilėms, Seimas prašo Lietuvii Žurnalistų Sąjungą rūpintis spaudos, radijo bei televizijos bendradarbių ruošimu ir kviečia jaunimą tuo domėtis.

3. Seimas ypatingai vertina PLB valdybos leidžiamą bei visuomenės pasitikėjimą turintį "Pasaulio Lietuvii" ir ragina visų Kraštų Bendruomenes prisidėti prie jo išlaikymo, teikiant finansinę paramą bei telkiant prenumeratorius, o PLB valdyba raginama, reikalui esant, dažninti jo leidimą.

4. Seimas dėkoja "Pasaulio Lietuvii" redaktoriui PLB valdybos pirmininkui Broniui Nainiui, administratoriui Stasiui Džiugui ir redakciniam bei administraciniam kolektyvui už "Pasaulio Lietuvii" gerinimą ir redagavimą.

Sveikinimai ir padėkos

1. Seimas nuoširdžiai dėkoja IV-tai Pasaulio Lietuvii Bendruomenės valdybai, vadovaujamai Broniaus Nainio, už tikrai didžiulį penkerių metų darbą.

2. Seimas dėkoja visiems ji sveikintiems.

3. Seimas dėkoja Kraštų valdyboms ir visiems kitiems pasaulio lietuvių darbuotojams už Tautinių Šokių bei Dainų Švenčių, Jaunimo Kongresų, Mokslo ir Kūrybos simpoziumų, Teatrų Festivalių ir kitų renginių organizavimą ir už dirbamą bendruomeninį darbą.

4. Seimas dėkoja visiems mokytojams, chorams ir jų vedėjams, tautinių šokių grupių vadovams ir šokėjams, vaidintojų trupėms, visų jaunimo organizacijų vadovams ir nariams, muzikos bei kanklių rateliams, spaudai, radijo valandėlėms, televizijai, menininkams, rašytojams ir kitiems lietuvių mokslo ir kultūros kūrėjams bei visų lietuvių darbų rėmėjams.

5. Seimas sveikina gausią, šėsiuose laisvuose kraštuose veikiančią Lietuvii Skautų Sąjungą 60-ties metų sukakties proga, jų surengtą VI-tąją Tautinę stovyklą Australijoje ir būsimąją JAV.

6. Seimas sveikina JAV Lietuvii Bendruomenę, ryžtingai įsijungusią į Lietuvos laisvinimo darbus, ir už sėkmingą lėšų telkimą tiems darbams remti.

ko gražiam Amerikos veteranų parke prie didelio vandens. Kuopa gavo šiek tiek pelno.

Liepos 16 St. Petersburgo lietuvių klube buvo kuopos narių susirinkimas. Aptarta kuopos veikla, priimtos apyskaitos. Į kuopą įstoja vis daugiau narių, taip pagyvėja ir pati veikla. Parngimam — piknikam kuopa turi savo akordeonistą, kuris visada mielai pagroja.

Liepos 29 V. ir A. Budrikų namuose kuopos valdyba posėdžiavo. Nutarta surengti Palangos šaulių jūros kuopos šventę — jūros dieną. Bus kviečiami visi lietuviai, kurie turės laivus. Laivų paradas vyks St. Petersburgo paplūdimy. Tokia šventė numatoma surengti spalio 7.

Du Palangos šaulių kuopos nariai, Antanas Lukas ir Antanas Budrikis, drauge turi gražų laivą. Su juo žuvas ir šiaip plaukioja didesniuose Floridos vandenyse.

Malonu pastebėti, kad kuopos veikla žengia pirmyn.

Šaulys

7. Seimas dėkoja Australijos Lietuvii Bendruomenei už sėkmingas pastangas atšaukti Lietuvos pripažinimą Sovietų Sąjungai.

8. Seimas sveikina Pasaulio Lietuvii Bendruomenės garbės pirmininką Stasį Barzduką ir sunkiai sergantį pirmąjį PLB-ės pirmininką Joną Matulionį ir linki jiems sveikatos.

9. Seimas sveikina dailininką Adomą Varną jo 100 metų amžiaus sukakties proga.

10. Seimas dėkoja Juozui Kapočiui ir jo bendradarbiams už 36 tomų lietuviškos ir 6 tomų angliškos Lietuvii Enciklopedijos išleidimą.

11. Seimas dėkoja Pasaulio Lietuvii Dienų rengėjams, suruošusiems Pasaulio Lietuvii Sporto Žaidynes, V-ją Kanados ir JAV Dainų Šventę, šį V-jį PLB Seimą, o ypač Pasaulio Lietuvii Dienų Komiteto pirm.

PALM BEACH, FLORIDA

LB mėnuo — parama spaudai ir švietimui

LB Palm Beach apylinkės valdyba, įvertindama pasunkėjusią spaudos finansinę padėtį, paskyrė paramą po 25 dol. šiai mūsų spaudai: Darbininkui, Draugui, Dirvai ir Tėviškės Žiburiui. Reiškia nuoširdžią padėką minėtai spaudai už jos patarnavimus, dedant šios apylinkės įvairias korespondencijas. Daro žygius artimiausiu laiku sutelkti lėšų švietimo ir kultūros reikalam.

Naujų metų sutikimas

Apylinkės valdyba jau anksčiau numatė rengti Naujųjų 1979 metų sutikimą. Vasaros metu pagamino gražius kvietimus, kuriuos jau dabar siuntinėja tiems, kurie tuo metu suvažiuoja čia atostogauti. Sutikimas bus gražioj Colonnades viešbučio balių salėj, Singer Island, apie 5 mylios į pietus nuo Juno Beach, ant gražaus Atlanto kranto. Bus duodama puiki vakarienė, šampanas. Veiks baras.

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

kviečia lietuvišką jaunimą

registruotis rudens sporto programai. Į šią programą priimamas jaunimas nuo 8 metų amžiaus. Kultivuojamos šios sporto šakos: krepšinis, tinklinis, futbolas (soccer), stalo tenisas ir šachmatai.

Registruotis Kultūros Židinyje antradienių vakarais arba skambinti New Yorke Pranui Gvildžiui 356-7871, Vidai Jankauskienei 849-2260, New Jersey Vidmantui Matusaičiui 201 994-1229.

ATOSTOGOS BALTIJOS KRAŠTUOSE 1978

PRISIDĖKITE PRIE EKSKURSIJŲ, KURIOS BUS PILNOS PRISIMINIMŲ!

IŠVYKIMO DATOS

spalio 12 iki spalio 21 \$849.00
gruodžio 22 iki sausio 5 \$1049.00

Kelionėn įskaitoma pilnos dienos ekskursija į Kauną ir pusės dienos išvyka į Trakus

Kreiptis: JONAS ADOMĖNAS
kelionių vadovas

NAKTYS KIEKVIENAME MIESTE

Vilniuj 5, Maskvoj 2, Kopenhagoj 1
Vilniuj 5, Varšuvoj 3, Leningrade 3, Maskvoj 2

TRANS INTERNATIONAL TOURS LTD.
535 FIFTH AVENUE
New York, N.Y. 10017
212 697-7257

Jonui Simanavičiui, Pasaulio Lietuvii Sporto Žaidynių komiteto pirm. Pranui Berneckui, Vios Kanados ir JAV Dainų Šventės vadovui Vaclovui Verikaičiui ir V-jam PLB Seimui rengti komiteto pirm. dr. Juozui Sungailai.

12. Seimas dėkoja Kanados valdžios įstaigoms, lietuvių organizacijoms ir pavieniams asmenims, parėmusiems šiuos renginius.

13. Ypač Seimas yra dėkingas V-jo Pasaulio Lietuvii Bendruomenės Seimui rengti komitetui ir visiems torontiečiams, taip šiltai visus priėmusiems.

V-jo PLB Seimo nutarimų komisija: pirmininkas — Vytautas Kutkus (JAV), sekretorius — Jonas Urbonas (JAV), nariai — Valentina Bukauskaitė (Argentina), dr. Adolfas Damušis (JAV), Vladas Mažeika (Veneuela), dr. Bronius Nemickas (JAV), Vytautas Neverauskas (Australija), prel. Pijus Ragažinskas (Brazilija), Algis Rugienius (JAV), Vytautas Skrinckas (Kanada), Kęstutis Slotkus (Kolumbija), Richardas Tenzegolskis (Vokietija).

Šokiam gros Chicagoj pagarsėjęs Vyčių orkestras, vadovaujamas Jono Šalnos. Jo tėvai, dr. Jonas ir solistė Janina Šalnai, čia Juno Beach yra nusipirkę viename iš gražiausių kondominiumų butą. Jie čia atvyksta praleisti žiemos sezono. Taip pat čia turi nusipirkę butus dr. Antanas ir Birutė Čiurliai, dr. Avionis, dr. Jauniškienė, dr. Damijonaitis, dr. Giniotienė, dr. Balukienė, Vladas ir Uršulė Cinvinskai, buvę Terros savininkai, ir kiti.

Visiems, kurių adresus turi, valdyba jau siunčia pakvietimus. Kurie negaus pakvietimų, dėl rezervacijų prašomi kreiptis į bet kurį valdybos narį. Šiuo metu valdybą sudaro: pirm. Zigmas Strazdas, vicepirmininkai Aldona Biliūnienė, Albina Jakubauskienė, Povilas Mikšys, sekretorius Alfonsas Pilpavičius, izd. Adolfas Šalkauskas, kartotekos vedėja Liucija Petrikonienė. Telefonai: Strazdo — 305 626-7406, Pilpavičiaus 305 626-0128.

Vanda Vebeliūnienė ir Rolandas Grybauskas — mišraus dvejetainio laimėtojai pabaltiečių turnyre. Nuotr. Z. Degučio

Pabaltiečių lauko teniso laimėtojai

Chicagoj rugpjūčio 26-27 įvykusiam turnyre newyorkiečiai Vanda Vebeliūnienė ir Rolandas Grybauskas pelnė lietuviams porą gražių laimėjimų. Vebeliūnienė jau ir anksčiau yra par-

Dail. Petrikonio tapybos kursai

Spalio mėnesį prasidės dail. Antano Petrikonio tapybos kursai. Norintieji šiuos kursus lankyti prašomi kreiptis į Petrikonį, Juno Art Gallery, tel. 305 626-2293.

Bažnytinis komitetas

Palm Beach lietuvių bažnytinis komitetas yra atsistatydinęs. Jį sudarė pirm. Vytautas Biliūnas, Paulina Balčiūnienė ir Elena Mikšienė. Spalio 1 bus renkamas naujas komitetas, o gal bus perrenkamas tas pats. Susirinkimas bus tuoj po lietuviškų pamaldų ten pat Šv. Povilo parapijos salėj. Visi kviečiami.

P. Mikšys

džiūsi savo sugebėjimus Chicagoje, pernai Vid. Vakarų pirmenybėse laimėdama antrą vietą. Šiomet pabaltiečių turnyre ji paėmė dvi pirmąsias vietas: moterų klasėje prieš latvę Mednieks (6-0, 6-1) ir su R. Grybausku mišriam dvejetainio prieš S. Solį ir D. Žymantaitę (6-3, 3-6, 7-5).

Vyrų klasėj Stepas Solys laimėjo pirmą vietą; vyrų B — latvis A. Zirnis, jaunių grupėj — latvis J. Slidė, mergaičių — M. Tauraitė, senjorų — latvis Z. Mednieks ir vyrų dvejetainio J. Treier ir Bergman. Lietuviam gal būtų dar geriau pasisekę, bet nedalyvaujant PLSŽ medalistam T. Koliui, G. Rimkūnienei ir Rytų apygardos jauniam, teko pasitenkinti tik keturiais pirmenybių titulais. Pirmenybes sklandžiai pravedė Chicago lietuvių lauko teniso klubas.

Alg. Š.

Veda Kazys Merkis

Anglija laimėjo komandines pasaulio jaunių pirmenybes, įvykusias Meksikoje. Dalyvavo 19 komandų iš 18 šalių. Rengėjas buvo leista dalyvauti su dviem komandom. Finalinėm rungtybėm kvalifikavosi 10 komandų, kurios užbaigė pirmenybes tokioje eilėje: Anglija 26,5 tš., Sovietų S-ga 25,5, Kuba 24,5. Sekė JAV, Brazilijos, Kanados, Kolumbijos, Meksikos, Australijos ir Šveicarijos komandos.

Korėojus laimėjo 21-ją partiją, įteikė pasaulio meisterį Karpovą, sušvelnindamas mačo padėtį iki 4-2. Sekanti (22-ji) buvo nutraukta su aiškia Karpovo persvara, tačiau Korėojus iškovojo remizą. Mačo padėtis tebėra 4-2 Karpovo naudai. Jam betruksta dviejų taškų, kad laimėtų šį mačą, pasaulio čempijono titulą ir \$350,000 prizą. Varžovas gautų apie \$200,000. Mačas vyksta Bagijo kurortiniame mieste, Filipinuose.

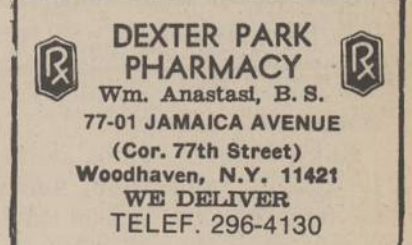
Picundoje (Gruzija) po šešių partijų pirmavo pasaulio meisterės varžovė Majja Čiburdanidzė 4-2. Septintoji partija užsibaigė pasaulio meisterės N. Caprindašvili laimėjimu. Padėtis (4-3) tebėra varžovės Majjos naudai. Jom skirta 16 partijų.

Bostono ir apylinkių jaunimas raginamas lankyti So. Bostono LPD šachmatų klubo treniruotes ir pagerinti savo lošimo lygį, kiekvieną ketvirtadienį nuo 7 val. vak. Ten visada rasite K. Merkį, R. Grauslį ir kitus.

GINTARAS

From our own workshop in the Dominican Republic Necklaces, bracelets, earrings, pendants, stick-pins, charms. Top quality. FOSSILS — 30-40 million yrs old. We invite mail orders. Price list on request. 10% discount with this ad.

AMERICA, Inc.
P.O. Box 608
Charlottesville, Va. 22902

77-01 JAMAICA AVENUE

(Cor. 77th Street)

Woodhaven, N.Y. 11421

WE DELIVER

TELEF. 296-4130

Models

For Television, Fashion, Commercials, Shows, Advertising Beginners and Professionals

Apply This Week 1-5 P.M. (Suite 404) 225 West 57th St., N.Y.C. 212-586-3556

ST. PETERSBURG, FLA.

Jūros šaulių veikla

St. Petersburg, Fla., veikia Palangos jūros šaulių kuopa. Praeitais metais kuopoje buvo nesklandumų, bet šiais metais reikalai pasitaisė. Kovo 12 visuotiniame susirinkime pirmininku buvo išrinktas Jonas Kalpokas. Kartu buvo išrinkta ir nauja valdyba.

Pavasario piknikas buvo surengtas birželio 17. Rengimui vadovavo kuopos parengimų vadovė Aleksandra Lukienė, talkino jos vyras Antanas Lukas, Verutė Budrikienė, Antanas Budrikis. Taip pat padėjo ir kuopos pirmininkas J. Kalpokas, Jonas Butkus, šaulė Mikalauskienė. Buvo turtinga loterija. Fantus suaukojo patys šauliai, ypač daug aukojo Šeštokas su savo dukra ir Kairiai, gi šaulė Mikalauskienė buvo iškepusi napoleoną — tortą. Piknikas vy-

BUS PAGERBTAS INŽ. A. MAŽEIKA

Visus apėmė džiaugsmas, kai buvo paskelbta žinia, kad inžinierius Antanas J. Mažeika grįžta į Brooklyną. Kad grįžta, tai tiesa. Data jau paskirta ir visų laukiama — spalio 15-ta. Tik deja, jis grįžta gal neilgam. Bet kas gali pasakyti, gal ir ilgam — mūsų viltys negreita gesinamos. Vienaip ar kitaip, šiuo tarpu tik tiek žinoma, kad jis tą sekmadienio dieną, pasimeldęs Apreiškimo bažnyčioje, vyks į parapijos salę, kur lauks didelis būrys jo bičiulių, kaimynų, buvusių bendradarbių iš visos New Yorko apylinkės. Tai bus proga su Antanu ir jo žmona Zuzana pabendrauti, išgirsti žinių iš jo naujojo gyvenimo saulėtojo Floridoy ir kai ką prisiminti. O prisiminimų bus nemažai.

Bus prisiminta, kad jis, gimęs Brooklyn, buvo parvežtas į Lietuvą ir ten užaugo. Brooklyną jis antrą kartą pamatė jau baigęs Šiaulių gimnazijos 6-tąją klasę. Ir nuo tada Brooklynas pasidarė jo gyvenimo centras. Čia gyvendamas, dirbo, tęsė mokslą, lankė Columbia universitetą, įsipynė į organizacinę veiklą ir su viena savo veiklos talkininke, choriste Zuzana Unguraite, sukūrė šeimą. Brooklyną jis paliko, kai jo civilinės inžinerijos srities pareigos pareikalavo išsikelti į Pittsburghą, kur jis išbuvo su viršum dešimt metų. Dar

Inž. A. Mažeika

prieš išvykimą į Pittsburghą jis penkerius metus buvo vadovavęs Lietuvos vyčiam kaip organizacijos centro pirmininkas. O kiek kitų pareigų yra ejęs įvairiose komisijose, kuopų ir apskričių valdybose, reikėtų panaudoti gerą kompiuterį viskam tiksliai suskaičiuoti.

Pittsburgh, suorganizavo porą vyčių kuopų ir apskritį. Pokario metais turėjo vadovaujamą rolę Pittsburgho Balfio veikloje, kuri tuomet pasižymėjo siųsdama šimtus paketų maisto ir kitų reikmenų lietuviams tremtiniam Vokietijoje. Savo organizacinius gabumus jis panaudojo ir Katalikų Federacijoje, Amerikos Lietuvių T-boj, Katalikų Susivienijime, ir įvairiuose komitetuose, kaip Pittsburgh, taip ir vėliau, sugrįžęs į Brooklyną.

Pastarojo vietoj, Apreiškimo parapijos ribose, jis vyčių 41-mai kuopai pirmininkavo kelio metai. Vieną metų, kai Brooklyn vyčių kuopa buvo iširus, jis su vargonininku Antanu Visminu tą kuopą vėl atgaivino. Kai vyčiai buvo veiklus sporte, Antanas pasižymėjo kaip bėgikas. Ne vieną medalį jis yra laimėjęs įvairiose bėgimo rungtynėse. Jis suorganizavo ir dėstė Amerikoj gimusiem lietuvių kalbos pamokas, režisavo ir vaidino daugelį dramos veikalių. Buvo sekretorius F. Vaitkaus Atlanto skridimo komiteto New Yorko apylinkėje, pirmininkas 1937-38 Lietuvos olimpiados komiteto New Yorko ir New Jersey valstijose. 1938 jis suorganizavo ekskursiją į Lietuvą ir ten vyčiam atstovavo pavasarininkų kongrese.

Jo tokia darbuotė tęsiasi iki šių dienų. Vos pusmečiui praėjus nuo jo išvykimo į Floridą, laikraštį skaitom, kad jau suor-

ganizavęs St. Petersburg vyčių kuopą. Žodžiu, kur begyventų, Antanas Mažeika pasiilieka energingas lietuviškos dirvos veikėjas ir lietuviškų reikalų nuoširdus rėmėjas. Štai dėl ko New Yorkas jo pasigenda ir laukia jo sugrįžtant į Brooklyną spalio 15.

jb

TAUTOS ŠVENTĖ ELIZABETHE

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Elizabetho skyrius, palaikydamas daugelio metų tradiciją, rugsėjo 30 rengia Tautos šventės minėjimą. Meninėj programoj dainuos Regina Žymantaitė. Jai akomponuos Kurt Baum. Fortepijono mokinė Audronė Veblaitytė paskambins keletą kūrinių. Audronė šį pavasarį konkurso būdu buvo atrinkta į Westfield miesto apylinkių jaunųjų menininkų ratelį. Šventei pritaikyta žodį tars dr. Jokūbas Stukas, Seton Hall universiteto profesorius.

Pasibaigus oficialiai daliai, bus duodama gėdi vakarienė, o po jos bus šokiai, grojant geram orkestrui.

Minėjimas įvyks rugsėjo 30 Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second St., Elizabeth, N.J. Įėjimas — auka 15 dol. asmeniui. Bilietus iš anksto galima užsisakyti pas Joną Švedą, skambinant 351-6646, Petrą Lanį — 353-1169, Praną Damijonaitį — 276 4613.

New Yorko konsularinis korpusas rugsėjo 11 į savo susirinkimą ir užkandžius Jungtinių Tautų patalpose garbės svečių buvo pakvietęs New Yorko miesto burmistrą Koch. Jis į susirinkimą atvyko, lydimas kelių aukštų pareigūnų, kurių tarpe buvo New Yorko miesto komisyonierė Jungtinėms Tautoms ir konsulariniam korpusui Gillian M. Sorensen, miesto direktorė konsulariniam korpusui Pamela Karrh ir visa eilė kitų. Burmistras Koch ilgesniam žodį supažindino konsulus su New Yorko miesto problemomis ir atsakinėjo į klausimus. Kaip susirinkimui pirmininkavęs konsularinio korpuso dekanas Ivar Gudmundsson išsireiškė, šis buvo vienas iš labiausiai nusisekusių susirinkimų, nes dalyvavo visi gen. konsulai su būrių pagelbininkų. Susirinkime ir užkandžiuose dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis.

Dail. Teofilis Petrakis, ilgai gyvenęs Elizabeth, N.J., paskui persikėlęs į Chicago, sunkiai serga. Buvo susilaužęs. Išsigydžius ligoninėje ir sugrįžus namo, liga dar susikomplicavo ir bendrai sveikata labai pablogėjo. Ligonį prižiūri jo žmona ir dr. Jurgis Starkus. Nepriklausomos Lietuvos laikais T. Petrakis buvo piešimo mokytojas Šiaulių mergaičių gimnazijoje. Jis yra surengęs savo akvarelių parodą Angelių Karalienės parapijos salėje. Brooklyn, dalyvavęs bendrinės LB apygardos rengiamose parodose.

Kazys Jankūnas, JAV LB tarybos narys ir JAV LB New Jersey apygardos pirmininkas, pakviestas ir toliau atstovauti PLB valdybai kaip jos ryšininkas Vlike.

Arėjas Vitkauskas dažnai lietuviškais klausimais rašo amerikiečių spaudoje. "Evening Herald" išspausdino jo aprašymą apie jo atvykimą į JAV, įdėjo jo nuotrauką, aprašė jo kelionę į Indiją.

Julius Zakaras, Australijos lietuvis, dirba fotoreporteriu "The Sun" ir "The Sydney Morning Herald" laikraščiuose. Metiniame konkurse pernai J. Zakaras laimėjo specialią premiją, kuri skiriama geriausiam Australijos spaudos fotografui. Premiją skyrė Maxwell Optics bendrovė. Šių metų konkurse, kurį surengė Rothman's cigarečių gamykla, J. Zakaras laimėjo trečią premiją — 250 dol. ir specialų žymenį.

Juozas Audėnas, uolus visuomenininkas, ilgametis Vliko narys, buvęs nepriklausomos Lietuvos smilnisteris, rugsėjo 25 švenčia savo gyvenimo 80 metų sukaktį. Nuotr. K. Čikoto

Lietuvos gen. konsulo A. Simučio padėkos laiškas

Didelė statybos medžiagų ir chemikalų bendrovė Martin Marietta Bethesda, Md., vienam savo skelbimui panaudojo lietuviškas vestuves, primindama apie Lietuvos okupaciją ir kad lietuviškos vestuvės yra kartu ir laisvės demonstracija. Spalvotos vestuvių nuotraukos su paaiškinimais buvo įdėtos rugpjūčio mėn. The New Yorker ir Newsweek žurnaluose. Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis parašė bendrovei padėkos laišką, į kurį pastaroji atsiliepė, kad jai buvo malonu patirti, jog savo skelbimu ji taikliai palietė jautrią stygą.

Pabaltiečių fotografijos paroda New Yorke

Pabaltiečių meno draugija BALTIA nuo spalio 28 iki lapkričio 5 rengia pabaltiečių meninės fotografijos parodą. Ji įvyks Ukrainiečių Institute, 2 E. 79th St., prie Metropolitan meno muziejaus New Yorke, kur jau buvo surengta piešinių paroda ir poezijos popietė šį pavasarį.

Visi lietuviai meno fotografai, iš arti ir iš toli, kviečiami dalyvauti. Bus galima išstatyti iki 6 darbų, įvairaus dydžio, nuo 8"x10", iki 15"x20", po stiklu ar po plastika, ant kieto kartoninio pagrindo.

Fotografijas atrinks mišri atrankos komisija (lietuvių, latvių ir estų). Registracija vyks iki spalio 9. \$5 mokestį kartu su darbais prašoma siųsti apdraustu paštu šiuo adresu: BALTIA, c/o DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Informacijos reikalaujant skambinti Alinai Staknienėi (212) 523-8517.

MASPETH, N.Y.

Tautos šventė V. Atsimainymo parapijos bažnyčioje paminėta rugsėjo 10 sumos metu. Mišias aukėjo kleb. kun. Pranas Bulovas. Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkas P. Skabeikis ir keliolika vyčių dalyvavo su savo vėliava. Pritaikytą pamokslą pasakė kun. Stasys Raila.

Antanas ir Teklė Visminai rugsėjo 16 paminėjo savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Kun. P. Bulovas ta proga aukėjo mišias. Dalyvavo jubiliatų sūnūs, dukra ir keleta artimųjų. Antanas Visminas taip pat minėjo ir savo gimtadienį, kuris buvo rugsėjo 17. Jis jau 84 metų! Jis yra daug davęs lietuviams kaip muzikas, vargonininkas. Jis vadovavo choram, su jais dalyvavo dainų šventėse, rengė vaidinimus. Yra parašęs muzikos kūrinių ir pritaikęs juos choram. Maspethe vargonininku buvo net 32 metus. Visą gyvenimą nuo pat vyčių įsikūrimo buvo vytiš. Ir dabar rūpinasi vytiška veikla. Jis taip pat veikė Balfio, LRK Federacijoje ir Lietuvių Bendruomenėje. Sveikinimai ir linkėjimai suakutvininkam Visminam.

Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspethe, neseniai atgijusi, našiai veikia. Pirmininkauja Jonas Adomėnas. Turi apie 80 narių. Kuopą jis žada išugdyti. Metinis susirinkimas buvo rugsėjo 6, peržvelgta praeitų metų veikla. Lapkričio 16 kuopa rengia šokių, gruodžio 17 Kūčias. Dabar rengiasi dalyvauti apskrities konferencijoje, kuri bus rugsėjo 24.

Ieškomas kambarys laikinai apsigyventi vienam asmeniui, vyriui, Floridoy, kurioj nors vietovėj, kur gyvena daugiau lietuvių. Rašyti: Frank Leika, Mountain High Lodge, Athol, N.Y. 12810.

BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Veda Jonas Višienis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

Kalėdų atostogos Lietuvoje specialiai paruoštos Jums ir šeimai
UNION TOURS
Vadovai puikiose kelionėse nuo 1931
\$899.00 — 10 dienų/9 naktys;
6 dienos Vilniuje

Dėl informacijos kreiptis:
UNION TOURS
6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

Vietos ribotos
rezervuokite anksti

SCANDINAVIAN AIRLINES

(Mes ieškome prityrusių vadovų su gerais paliudymais dėl 1979)

LITO BENDROVĖ PARDUODA

1978 M. KELIONES Į LIETUVĄ

Didelis pasirinkimas iš įvairių kompanijų ir ekskursijų. Priklausant nuo maršruto, bus aplankoma:

Roma
Miunchenas
Baden-Baden
Bernas
Leningradas
Ryga
Briuselis

Paryžius
Lucerna
Ciurichas
Ženeva
Maskva
Helsinkis
Kopenhaga

Visos 2 savaitės vasaros ekskursijos įjungia VILNIŲ penkioms dienoms. Dėl informacijos kreipkitės:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114 ST.
RICHMOND HILL, N.Y. 11418
(212) 441-6799

Jonas Gaižutis

Jonas Gaižutis, sulaukęs 76 m. amžiaus, mirė rugsėjo 12. Iš Lietuvos nuvyko į Kubą, o prieš 16 metų atvažiavo į Woodhaveną. Nuliūdime paliko žmoną Elžbietą, dukrą Eleną su vyru ir anūku Jonais. Lietuvoje liko brolis Antanas, pusbrolis kunigas Bronius Gaižutis (Šaulių Šv. Jurgio parapijos altaristas) ir kiti giminės. Velionis palaidotas rugsėjo 15 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios.

Mylimai Motinai

A.A.

AGOTAI DĖDINIENEI

Lietuvoje mirus, mūsų mielus Antaną ir Viktoriją Dėdinus ir jų sūnus su šeimomis giliai užjaučiame ir, jungdamiesi maldoje, dalinamės jų skausmu.

Ona Barauskienė
Aušra ir Antanas Sabaliai su šeima
Birutė ir Paulius Bagdžiūnai

Mielai Motinai Lietuvoje mirus,

ANTANĄ DĖDINĄ

ir jo šeimą giliai užjaučia ir kartu liūdi

Regina ir Gediminas,
Paulius ir Andrius
Rajekai

AGOTAI DĖDINIENEI

Griškabūdyje, Lietuvoje, mirus, jos sūnui Antanui ir šeimai reiškiamo širdingą užuojautą

Kun. Jonas Kardauskas, MIC
Kun. Antanas Kardas
Marija Kardauskaitė
Pranė ir Vaclovas Kamantauskai

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spauštuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

LKM Sąjungos 29 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 24, sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje. Po susirinkimo užkandžiai. Visos narės ir prijauciančios prašomos dalyvauti.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas bus lapkričio 19 Apreiškimo parapijos salėje. Kalbės visuomenininkas ir kultūrininkas, LB New Jersey apygardos pirmininkas, Kazimieras Jankūnas.

Gen. P. Plechavičiaus monografijos pristatymas bus spalio 21 Kultūros Židiny. Rengia monografijos leidėjas — Kario žurnalas.

Vyr. skaučių židinio Vilijos sueiga bus rugsėjo 28, ketvirtadienį, 7:30 v.v. pas Giedrą Kulpienę, 84-01 101 Street, Richmond Hill, N.Y. Visos židinių prašomos dalyvauti.

Ateitininkų sendraugių susirinkimas šaukiamas rugsėjo 24, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židiny. Visi sendraugiai prašomi dalyvauti. Yra svarbių reikalų aptarti. Sendraugiam dabar pirmininkauja Petras Ažuolas. Į jį kreiptis visais informacijos reikalais, tel. 296-1205.

LJS New Yorko skyriaus rinkimai. Šį rudenį bus pravesti JAV LJS New Yorko skyriaus atstovų rinkimai į ketvirtąjį jaunimo kongresą, kuris bus kitų metų vasarą Europoje. Taip pat bus renkama skyriaus valdyba ir tarybos nariai. Kas nori kandidatuoti, tas iki spalio 1 prisistato Rasai Milukaitei 212 689-3645.

Stalo teniso turnyras vyks Kultūros Židiny rugsėjo 23-24. Dalyvaus lietuvių ir amerikiečių žaidėjai. Abi dienas veiks LA Klubas užkandinė.

Aktorius — humoristas Vitalis Žukauskas dalyvaus Lietuvių Atletų Klubu rudens baliuje su newyorkiečiam dar negirdėta kandaus ir saldaus juoko programa. Balius įvyks spalio 7 d., 7 val. vakaro Kultūros Židinyje.

LMKF New Yorko klubo pirmas 1978-79 metų susirinkimas įvyko rugsėjo 13 naujos klubo pirmininkės Eugenijos Donohue namuose, Woodhavene. Susirinkime dalyvavo didelis būrys narių. Susirinkimą atidarė pirmininkė padarė pranešimą, o po to kalbėjo Daiva Kezienė apie lietuvių informacijos centro reikalingumą. Į klubą įstojo keletas naujų narių: Daiva Kezienė, Elena Johnson ir Genė Kudirkienė. Narystę atnaujino: Živilė Jurienė, Stefanija Čekavičienė ir Antanina Eidukevičienė.

Muzikos Žinių naujas numeris (š.m. nr. 1 ir 2) jau atiduotas rinkti spauštuvei. Žurnalą redaguoja muzikas Vytautas Kerbelis, kuris drauge yra ir Muzikų-Vargonininkų Sąjungos pirmininkas.

N. Y. Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas buvo rugsėjo 17 Kultūros Židinio posėdžių menėje. Paskaitą apie kataraktą ir kitas akių ligas skaitė dr. Vytautas Avižonis. Naujon valdybą išrinkta: pirmininkas Pranas Bagdas, vicepirmininkas — Vytautas Avižonis, sekretorius — Ibsenas Skeivys, išdininkė Leonilda Giedraitienė, valdybos narys — Birutė Preikštas.

Pranas Gasparonis, architektas ir skulptorius, iš Los Angeles, Calif., lankėsi New Yorke ir bjvo sustojęs pas klasės draugą inž. Igną Gasiliūną. Jo palydėtas, lankėsi Kultūros Židiny, Darbininko redakcijoje bei administracijoje, apžiūrėjo A. Galdiko galeriją. Kultūrinei Židinio veiklai paliko 40 dol. auką. Židinio administracija už auką nuoširdžiai dėkoja. Pr. Gasparonis čia atvyko iš Cape Cod, kur vasaruoja porą savaitių. Iš New Yorko iškeliavo į Philadelphiją, paskui vyks į Washingtoną, Chicago ir atgal į Los Angeles.

Solisto Ričardo Daunoro koncertas bus spalio 1, sekmadienį, 5:30 v. popiet Carnegie Recital salėje Manhattane. Jam akomponuos newyorkietė muzikė Dalia Sakaitė, kuri grįžo po sėkmingo vasaros darbo muzikos festivalyje Georgia salose. Festivalyje jai taip sekėsi, kad yra pakviesta dalyvauti ir ateinančiais metais. Koncertą rengia PJS New Yorko skyrius. Pelnas skiriamas IV Pasaulio Jaunimo kongresui, kuris bus ateinančiais metais Anglijoje ir Vokietijoje.

Antanina Samolienė, gyvenusi Brooklynne, mirė rugpjūčio 30. Palaidota iš Apreiškimo parapijos bažnyčios. Paliko dvi dukras: Julė Bader, Syracuse, N.Y., ir Agnes Barnes, Elizabeth, N.J., bei anūka, proanūka ir kiti giminės.

L. N. Holemans — Leonora Markevičiūtė, kilusi iš Marijampolės, dabar gyvenanti Cape Town, Pietų Afrikoje, svečiuojasi New Yorke ir yra sustojusi pas V. ir J. Šileikius Woodhavene, tel. 441-5480. Norėtų pasikalbėti su žmonėmis iš Marijampolės. Palydėta Jono Šileikio, ji lankėsi Darbininko redakcijoje, taip pat apžiūrėjo Kultūros Židinį.

Liet. Vyčių vidurinio Atlanto apskrities metinis susirinkimas bus spalio 24, sekmadienį, Maspeth. 11 val. pamaldos, 1:30 v. popiet — Maspetho lietuvių parapijos salėje — susirinkimas. Delegatai padarys pranešimą apie vyčių seimą, bus kalbama apie vyčių veiklos programą.

Pabaltiečių meno festivalis bus rugsėjo 23, šeštadienį, Garden State Arts Centre, prie Garden State Parkway. 5 val. popiet scenos programoje dalyvauja tautinių šokių ansambliai: Liepsna, Tryptinis, Aušrinė. Dainuoja moterų kvartetas Vilija ir Perkūno choras. Taip pat dalyvauja estų moterų gimnastikų grupė, skandinavų šokėjai, latvių "Kolibri" liaudies ansamblis ir kit.

Sukaktuvinis LA Klubas balius įvyks šeštadienį, spalio 7, Kultūros Židiny. 7 val. bus kokteiliai, 8 val. aktorius Vitalio Žukausko humoristinė programa, po to klubo šeiminių gamintų vaisės ir šokiai. Platus informacija skelbime.

Pianistas Vytautas Smetona, plačiai besireiškias mūsų lietuviškų kolonijų ir amerikiečių muzikiniame gyvenime, spalio 8 d. 4 v. popiet duos recitalį Kultūros Židinyje. Koncertą rengia Lietuvių Moterų Klubų Federacija organizacijos 30 metų sukakties minėjimo proga. Vytautas, gimęs 1955 Clevelande, nuo ankstyvos vaikystės buvo rimtai ruošiamas tapti pianistu. Jo pirmoji mokytoja buvo jo motina, Birutė Nasvytytė-Smetonienė; vėliau jis studijavo pas savo vyresnįjį brolių pianistą Antaną Smetoną ir garsų piano pedagogą Leonard Shure. 16 metų būdamas, Vytautas debiutavo recitaliu; 18 metų sulaukęs, jis atliko solo partiją Cleveland Suburban Symphony, grojant Liszto koncertą e-moll. 1976 ir 1977 Vytautas suruošė savo recitalius New York, Town Hall salėje, ir po jų sulaukė labai gražaus amerikiečių muzikos kritikų įvertinimo.

Kazimieras Algenis buvo sunkiai susirgęs ir paguldytas Mary Immaculate ligoninėje. Išbuvęs 10 dienų ligoninėje, grįžo į namus ir sveiksta brolio Petro priežiūroje.

Dr. Marytė ir Aleksandras Žemaičiai, lankydami Londoną, aplankė ir Lietuvių Sodybą, Lietuvių namus ir kitas lietuviškas įstaigas. Iš ten atsuntė sveikinimus Darbininkui. Iš Londono Žemaičiai išvyko į Paryžių, kur vyks gydytojų suvažiavimas.

Putnamo seserys spalio 15 mini savo vienuolijos gyvavimo 60 metų sukaktį. Koncelebruosios mišios bus 11 val. vienuolyno koplyčioje, 12:30 — pietūs ir meninė programa, kurią atliks solistė Roma Mastienė. Koncertas bus Matulaičio namų salėje.

Savaitės atostogos Puerto Rico tik 239 dol. Į šią kainą įskaitoma kelionė lėktuvu, viešbutis, mokesčiai ir kt. Išvykstama rugsėjo 24. Savaitės viešnagė Saint Martin saloj, netoli Venecuelos, kainuoja tik 299 dol. Įskaitoma kelionė lėktuvu, viešbutis ir kt. Išvykstama spalio 7. Dėl smulkesnių informacijų skambinti Vytis International, 212 769-3300.

Auka prisidėk prie lietuviškos spaudos išlaikymo!

Maironio lituanistinės mokyklos New Yorke vaikų darželis su mokytoja Dalia Vaičekauskaite. Nuotr. P. Bivainio

Maironio mokykla pradėjo naujus mokslo metus

Maironio lituanistinė mokykla rugsėjo 9 pradėjo naujus mokslo metus įprastinėje vietoje — Holy Child Jesus mokykloje. Mokiniai pradžioj susirinko į salę, paskui perėjo į klases, kur buvo pirmoji pamoka. 10 val. salėj buvo pamaldos. Mišias aukėjo ir pritaikytą pamokslą pasakė tėv. Paulius Baltakis, OFM. Taip pat atsilankė ir tos parapijos vietos klebonas ir pasveikino į darbą grįžusius mokinius.

Po pamaldų vėl visi grįžo į klases, kur pamokos vyko normalia tvarka iki 1 val. popiet.

Šiomet mokykloje mokytojų: vaikų daržely — Dalia Vaičekauskaitė, parengiamosios klasės — Rita Oniūnienė ir Jolita Gudaitytė, I-mą skyrių moko Elena Ruzgienė, II skyrių — Marytė Matulaitytė, III — Rasa Milukaitė, IV — Mara Vygantienė, V — laikinai p. Šaulienė, padėjėja — Regina Leleivaitė, VI — Aldona Marijošienė, VII — Bi-

rutė Lukoševičienė, VIII — Paulius Jurkus.

Atskirų dalykų mokytojai: tikybą dėstys tėv. Paulius Baltakis, OFM, sesuo Urbana, istoriją — Jurgis Oniūnas, geografiją — Alfonsas Samušis, tautinius šokius — Raimundas Balsys, dainavimą — Nijolė Ulėnienė.

Pagalbiniai mokytojai — Jonas Vainius, Audronė Bartienė. Mokyklos vedėja ieško daugiau mokytojų pagalbininkų. Jei yra tėvų, kurie norėtų ir sugebėtų, prašomi kreiptis į mokyklos vedėję Aldoną Marijošienę.

Nuo šių mokslo metų Maironio lituanistinei mokyklai vadovauja Aldona Marijošienė.

Kiek vaikų šiomet lanko Maironio mokykla, dar nežinoma. Paaškęs, kai bus padaryti pilni klasių sąrašai. Į vaikų darželį šiomet atėjo 15 naujų mokinių.

Pedagogų tarybos posėdis, pradedant naujus mokslo metus, buvo rugsėjo 6 Kultūros Židiny. Apžvelgta darbo tvarka, pristatyti nauji mokytojai, aptarta, kaip pravesti pirmąją dieną mokykloje.

association for the advancement of baltic studies

aabs

PABALTIEČIŲ AKADEMINIS BALIUS

rugsėjo 30 Armėnų Kultūriniam Centre, 2nd Ave, tarp 33 ir 34 St. Manhattane

Baliaus pradžia — 7:30 v.v.

Bus kokteiliai, šampanas, užkandžiai

PROGRAMOJE:

Heinco Riivalds — tenoras

"Akacis" — 5 asmenų jaunimo orkestras

Šokiam gros "Amor" orkestras. Formal.

Bilių kainos — 15 dol., 10 dol. studentam.

Dėl bilių ir kitų informacijų skambinti

Audrei Karašaiti, Rasai Milukaitei 212 689-3645

Visi maloniai kviečiami į

RIČARDO DAUNORO KONCERTĄ

š.m. spalio 1 d. CARNEGIE RECITAL HALL salėje, 57 Street prie 7-tos Avenue, Manhattane.

Koncertas prasideda 5:30 v.v.

Akomponuoja pianistė DALIA SAKAITĖ

Į salę lengvai nuvykstama "E" traukiniu — IND sistemos — išlipant "7 Avenue" stotyje. Koncerto salė 2 trumpi blokai nuo stoties.

Bilietai: \$5, \$3 (studentam)
 Telefonuoti: M. Matulaitytei — 849-0099 ar R. Milukaitei — 689-3645

N.Y. Jaunimo Sąjungos skyrius

WATERBURIEČIAI KVIEČIA Į

BENDRUOMENĖS VAKARĄ

rugsėjo 30, šeštadienį, 7:30 v.v. Šv. Juozapo mokyklos salėje, 29 John Street, Waterbury, Ct.

Programoje: Sol. GENĖ UGIANSKIENĖ

Šokiai, grojant Johnny Martin orkestrui.

Vaišės — užkandžių bufetas ir atgaiva
 Laimėjimui — trys vertingos premijos

Įėjimo auka 6 dol., jaunimui — 4 dol.

Dėl rezervacijų skambinti 203 756-5173

KVIEČIA LB APYLINKĖS VALDYBA

RELIGINĖS ŠALPOS VAKARAS

BOSTONO LIETUVIŲ ETNOGRAFINIS ANSAMBLIS

"LIETUVIŠKOS VESTUVĖS"

1978 spalio 14, šeštadienį, 7 val. vak.
 Kultūros Židiny, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Veiks baras ir bufetas
 Po programos šokiam gros orkestras

Auka Religinei Šalpai 5 dol., jaunimas auksa 2 dol.

Savaitės atostogos Havajuose už 379 dol. Už tą kainą gaunamas viešbutis, kelionė lėktuvu ir apmokami mokesčiai. Išvykstama rugsėjo 25. Kreiptis: Vytis International, 769-3300.

Cape Code, Centerville, arti Craigville pajūrio, parduodamas statybai patvirtintas apie 1/3 akro sklypas už \$9,000. A. Deikis, 202 High Clear Drive, Stamford, Ct. 06905. Tel. 203 322-7747.

Richmond Hill parduodamas gražiai ir moderniškai įrengtas dviejų šeimų namas, turįs po 6 kambarius kiekviename aukšte. Vėsintuvai ir kiti įrengimai paliekami. Privatus kiemas automobiliui. Prašoma kaina 54,000 dol. Skambinti vakarais telef. 846-1286.

Pakeitęs adresą, neužmiršk pridedti senojo.